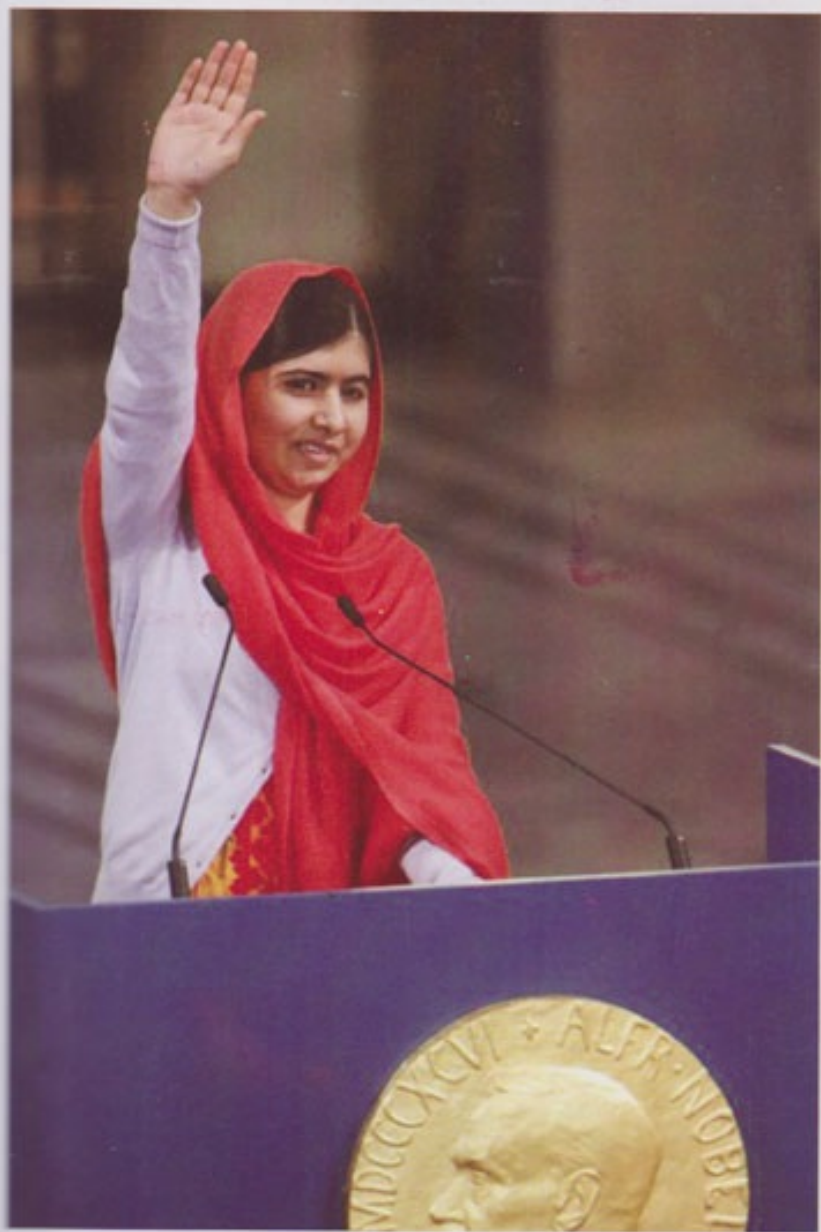

၂၀၀၄ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေ
ဘာသာပြန် (ရသ) ဆုရ

ဟိန်းလတ်

ကျွန်မမာလာလာ
I AM MALALA

■ နိုဘယ်လ်ဆုပေးပွဲစင်ပြင်ထက်မှ မာလာလာ

■ ငြိမ်းချမ်းရေး နိဘယ်လ်ဆုနှင့်မဟာလဟ

■ ဆုလက်ခံစဉ်

■ နိုဘယ်လ်ဆုနှင့် မာလာလာ

■ ကလေးငယ်ဘဝ

■ မင်ဂိုရာမြို့တွင် ကျွန်မမောင်လေး ချစ်လှမ်းလှမ်းအတူ

■ ကျွန်မအဖေ၏မိတ်ဆွေ ဟိဒဟုတူလာက ကျွန်မတို့၊
အိပ်ထပ်ဆုံးကျောင်းလူ့တွင် ကျွန်မကိုချီထားစဉ်

■ ကျွန်မအဖေဘက်မှအသီး မာလစ်ဂျန်ဆာခန့်

■ ကျွန်မအဖေငယ်စဉ်ကအိမ်

■ ကျွန်ုပ်အဖေဘက်မှအဖိုးနှင့် ကျွန်ုပ်တို့မောင်နှမ

■ ကျွန်ုပ်မောင်လေးနှင့်အတူ

■ ကျောင်းပျော်ပွဲစား

■ မောင်လေးသူငယ်နှင့် ရေတံခွန်ဘေးတွင်

■ သူ့ရယ်ကျောင်းတွင် ဘုရားရှိခိုးကြရန်

■ အစဉ်းတွင် ဗက်စ်လူလားကိုငွေများလှူကြ

■ တာလီဘန်များက လူငွေတွင် ကြာပွတ်နှင့်ရိုက်နှက်

■ အသေကောင်နေသည့် မလိပ်ဘန်နီမြို့၊ အလည်အပတ်

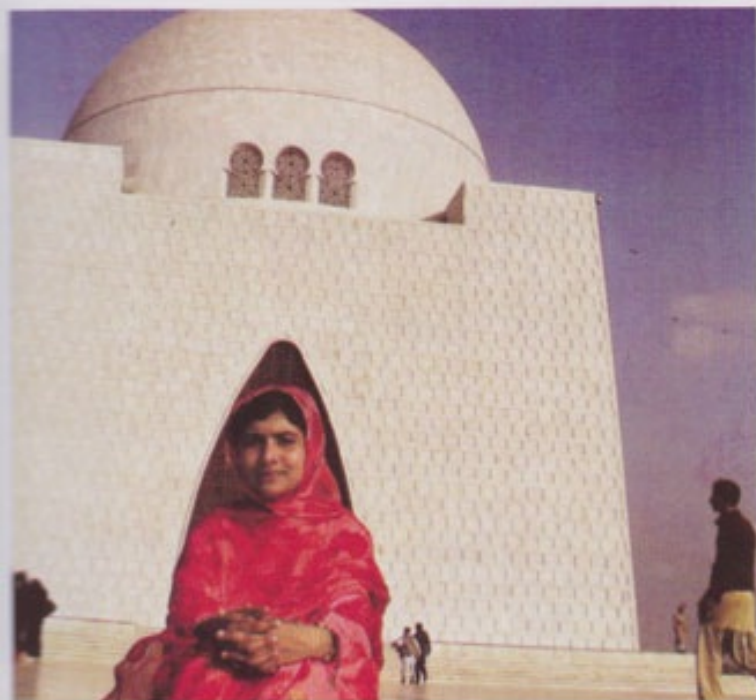
■ အသေကောင်တိုင်းငွေမဟုတ် စာမီစာကုသတ်ပြနေစဉ်

■ ကျွန်ုပ် ၁၂ သမီးက ဆွဲထားသောပုံ

■ မင်္ဂိုရာမြို့တွင် နှင်းလူလုပ်တမ်းကစားစဉ်

■ ပါကစ္စတန်တည်ထောင်သူ ဂျင်းနာပ်ဂူဝီဟန်ရှေ့

■ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဆွဲပြုရယ်မှ လူကြီးများ

■ ဝံ့ခွဲခံထားရသောကျောင်း

■ ကျွန်ုပ် သေနတ်ပစ်ခံရသော ဘတ်စ်ကား

■ ကျွန်ုပ်တို့ကုတင်ဘေးမှာ အောက်တာ ဖီဒါနဲ့ အောက်တာလူဝပ်

■ ဘာပင်ဂန်သေးရဲ့စိတ်ပထမနေ့ရက်များ

■ သောရံတွင်စာဖတ်နေစဉ်

■ ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး မအိမ်ဟိုယမ်နှင့် ကျွန်ုပ်နှင့်အတူသေနတ်ပစ်ခံရသူ ရွာသီးယား

■ နက္ခတ်ဘက်လုံးကစားသမားဟောင်း အောင်ဘက်ခပ်မုန်အတွက်

■ အိမ်ဖြူတော်တွင် အိဘာမာနှင့်တွေ့ဆုံရိုက်

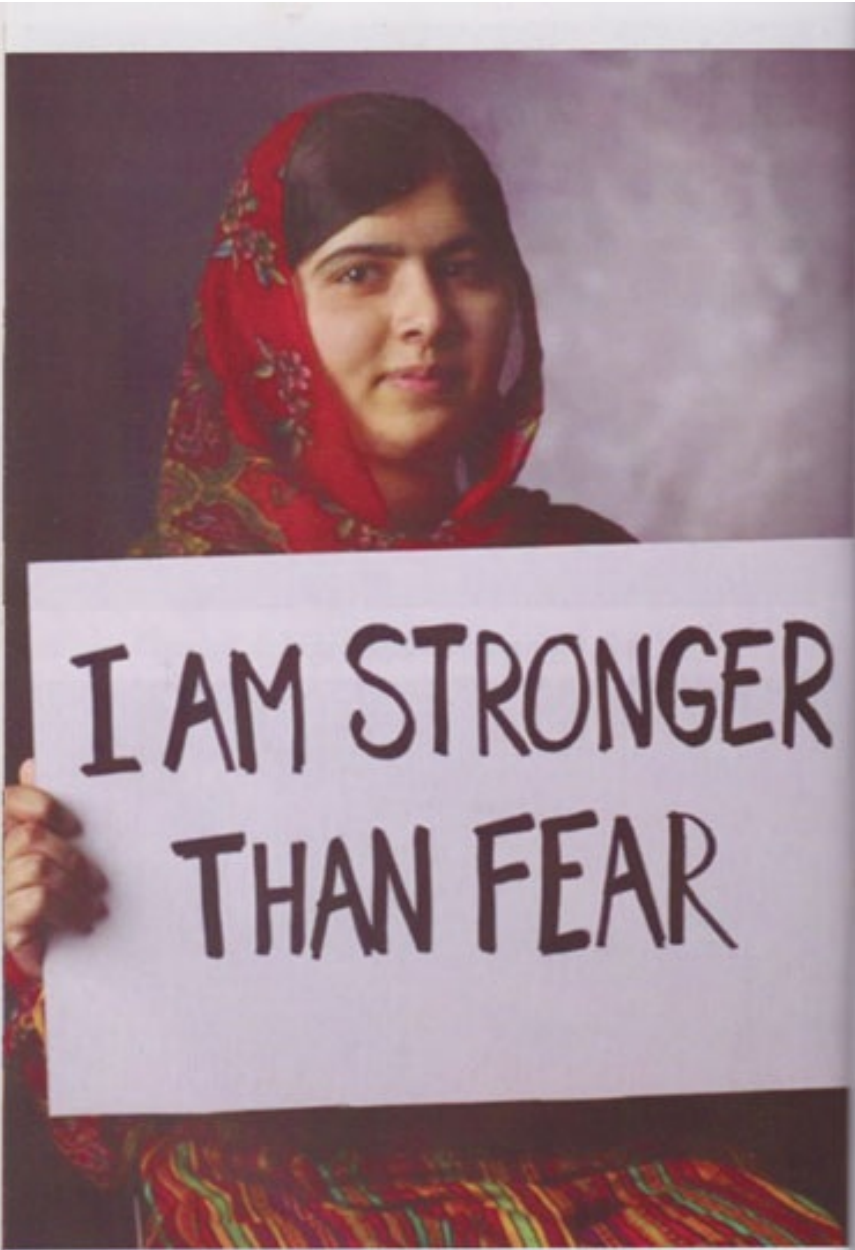
■ ကုလသမဂ္ဂတွင်

■ ၁၆ နှစ်ပြည့်မွေးနေ့ ကုလသမဂ္ဂတွင်စကားပြောစဉ်

■ FREEDOM OF THOUGHT ဆုပေးပွဲအခမ်းအနားတွင်

I AM STRONGER
THAN FEAR

■ ကျွန်ုပ်သို့လည်ချင်းပျားက ကျွန်ုပ်အတွက် ခုံနေရာကို ခုထိလေးထားဆဲ

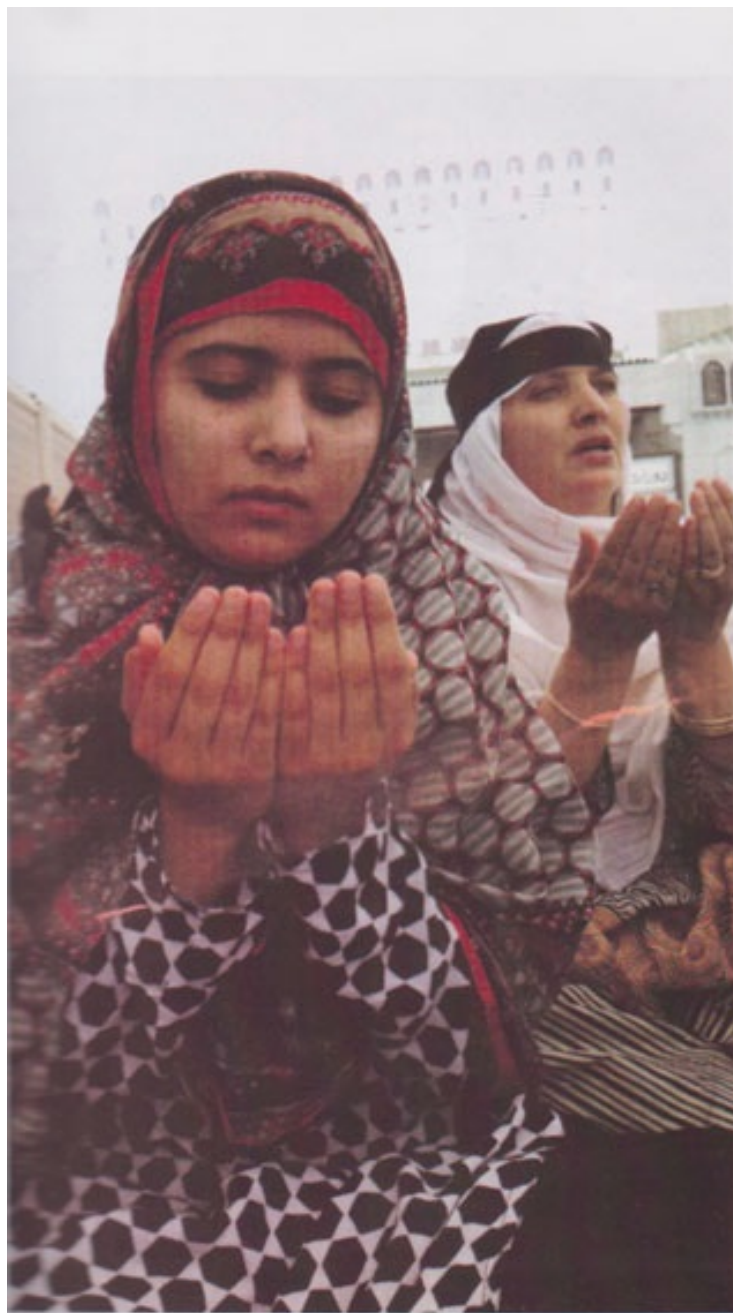
■ သေတိုက်လေးကျောင်းမှ ကျောင်းအုပ်ဆရာ အပ်ဂျက်က ကျွန်ုပ်ပို့စတာကို နံနက်တိုင်း နှုတ်သော်။

■ ကုလသမဂ္ဂတွင် ဘန်ကီမွန်၊ ဂေါ်ဒန်ဘရောင်းတို့နှင့်အတူ

■ ၁၆ နှစ်ပြောက်မွေ့နေ့၊ ကုလသမဂ္ဂတွင် စကားပြောနေစဉ်

■ အမေရိကန်အတွက် ဘုရားဝတ်ပြုရန်

■ ဘာမင်ဂ်ဗို အိမ်အသစ်တွင် မိသားစုနှင့်အတူ

■ မာလာလာနှင့် ဘိုနို

* * *

မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသူ၏ အမှာ စာ

“I Am MaLaLa” မူရင်းစာအုပ်ကို ဆရာတော် ရဝေန္တယ်-အင်းမ အမေရိကန်သာသနာပြုခရီးမှ အပြန် (၁၀-၁၁-၂၀၁၃)နေ့တွင် မေတ္တာလက်ဆောင်ပေးသည် ။ စဖတ်မိကတည်းက လက်မျချနိုင်အောင် စွဲ သွား ချွဲ ချက်ချင်း ဘာသာပြန်မိရာ (၂၆-၁၂-၂၀၁၃)တွင် အပြည့်စုံ ဘာသာပြန်ပြီးစီးသွား သည် ။

* * *

အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် နှစ်မျိုးရှိသည် ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအကြောင်းကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ရေးသော အတ္ထုပ္ပတ္တိ (Biography)နှင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်က မိမိအကြောင်းမိမိ ပြန်ရေးသော ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ (Autobiography) တို့ ဖြစ်သည် ။ ကျွန်တော်က ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပို၍ စိတ်ဝင်စားသည် ။ မြန်မာ စာပေလောကတွင် ပီမိုးနင်း၏ ပီမိုးနင်း၊ မဟာဆွေ၏ မဟာဆွေ၊ ဒု ဂ် န် တာ ရာ ၏ ဒုဂ်နတာရာ စသော ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များကို စတင်ဖတ်ရှုပြီး နှစ်ခြိုက်ခဲ့သည် ။ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း ၏ တစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ်များ စာအုပ်မှာ မူ ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိသာမက

စဉ်စားချင့်ချိန်ဖွယ် နာယူမှတ်သားဖွယ် ဒဿနအမြင်များ ပါ ပါရှိ၍ ဖတ်ရှုရသည် မှာ တန်ဖိုးရှိလှသည် ။ ထို့အတူ မိမိအကြောင်းကို ကောင်းတာရော ဆိုးတာပါ အိတ်သွန်းဖာမှောက် ရေးတက်သော ဆရာ သော် တာ ဆွေ ၏ ကျွန်တော့်ဘဝဇာတ်ကြောင်းစာအုပ်ကျတော့လည်း သုတရော ရသပါ ဘက်စုံပေးနိုင် သောစာအုပ် ဖြစ်ခဲ့၏ ။

ကမ္ဘာစာပေနယ်ပယ်တွင် လည်း ထင်ရှားသော ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိများ စွာ ဖတ်ဖူးသည် ။ နာဇီအကျဉ်းစခန်း နေ့စဉ်မှတ်တမ်းဖြစ်သော “အင်န်ဖရင့်”၏ “The Diary of a Young Girl” (မိန်းမငယ်လေးတစ်ယောက်၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း) စာရေးသူ ကွယ်လွန်ပြီးမှ ထုတ်ဝေသော ဂျာမန် စာရေးဆရာ “ဖရန့်စ်ကပ်ဖ်ကာ” ၏ “Diaries 1919-23” (နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ၁၉၁၉-၂၃)။ ဆွံ့အ နားမကြား မျက်စိမမြင်သူ “ဟယ်လင်ကယ်လာ”ရေးသည့် “The Story of My Life”(ကျွန်မဘဝဇာတ် လမ်း)။ အိန္ဒိယသူတော်စင်ကြီး “ပါရာမာဟံသယောဂနန္ဒ” ၏ “Autobiography of a Yogi” (ယောဂီ တစ် ဦး ၏ ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ)။ ၂၀ ရာစု အထင်ရှားဆုံး ဒဿနပညာရှင် စာရေးဆရာကြီး “ယန်းပေါလ်ဆတ်”၏ “Words”(စကားလုံးများ)။ အီရန်စာရေးဆရာမ “အဂါနာဖီစီ” ၏ Reading Lolita in Tehran”(လိုလီတာစာအုပ်ကို တဟီရန်တွင် ဖတ်ခြင်း) စသော စာအုပ်များ သည် ကမ္ဘာ ကျော်ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများ ဖြစ်ကာ ရသစာပေနယ်တွင် ဂုဏ်ယူစွာ ထည့်သွင်းထားသော ဂန္ထဝင်သစ်စာအုပ်များ ပင် ဖြစ်နေပေပြီ။

“ကျွန်မ မာလာလာ”စာအုပ်ကား ပညာရေးကို လှုံ့ဆော်မိ၍ တာလီဘန်တို့ က ခေါင်းကို အနီးကပ်သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်ခြင်းခံရသော ၁၅ နှစ်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ဦး၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ဖြစ်သည် ။ ကျောင်းကအပြန် ကျောင်းကားပေါ်တွင် တာလီဘန်တို့ က သူ၏ ခေါင်းကို တည့်တည့်ချိန်ကာ သေနတ်ဖြင့်ပစ်သတ်ခဲ့ကြ၏ ။

ဒဏ်ရာပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် သူ အသက်ရှင်မည်ဟု ပင် မည်သူမျှ သိပ်မထင်ကြ။ သို့သော် သူက အသက် ပြင်းသည် ။ မသေ။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း အလွန်ခေါင်သော တောင်ကြားဒေသလေးမှ သာမန် မိန်းမငယ်လေးသည် နယူးယောက်မြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂစင်မြင့်ပေါ်တွင် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးများကို စကားပြောရသောအဆင့်ထိ နေ့ချင်း ညချင်း မြင့်တက်သွားသည် ။ အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်နှင့်ပင် သူက ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သင်္ကေတပုံရိပ် ဖြစ်လာသည် ။ သူ့ကို နီဘယ်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုရှင်အဖြစ်ပင် လျာထားကြသည် အထိ။ နီဘယ်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုရှင်အဖြစ် လျာထားခြင်းခံရသည် ပုဂ္ဂိုလ်များ ထဲတွင် သူက အသက်အငယ်ဆုံး။

ဤစာအုပ်တွင် “မာလာလာ”တို့ မိသားစု အကြမ်းဖက်မှု အမြစ်တွယ်နေသည့်ဒေသတွင် ထိတ်ထိတ်ပြာပြာ ကြီးပင်းလာခဲ့ရပုံ၊ မိန်းကလေးများ ပညာသင်လျှင် သတ်ပစ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက် ခံထားရသည့်ကြားမှ မိန်းကလေးများ ပညာသင်မှုအခွင့်ရေးကို အရွယ်နှင့်မမျှ တိုက်ပွဲဝင်စည်းရုံးခဲ့ပုံ။ ထို့ကြောင့် သူ့အသက် ၁၄ နှစ်တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ အမျိုးသားလူငယ်ငြိမ်းချမ်းရေးစုကို ရခဲ့သည့်

အပြင် နိုင်ငံတကာကလေးများ ငြိမ်းချမ်းရေးဆုရှင်အဖြစ်ပါ
လျာထားခြင်းခံခဲ့ရ၏ ။ ကမ္ဘာကျော် “တိုင်းမ်” မဂ္ဂဇင်း၏
တစ်နှစ်တာအထူးချွန်ဆုံးလူသား(၄)ဦးစာရင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့ရသည် ။
ထို့ပြင် နိုင်ငံ အသီးသီးမှ ချီးမြှင့်သော ဆုပေါင်းများ စွာကိုလည်း
ရရှိခဲ့ပြီးပြီ။

ယခု သူက “မာလာလာရုံပုံငွေအဖွဲ့”ကို တည်ထောင်ကာ
ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်နေသည် ။
နိုင်ငံတကာပညာရေး အစီစဉ်များ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပေးနေပြီး ကမ္ဘာ
တစ်ဝန်းမှ ပညာရေးကိုယ်စားလှယ်များကို
ထောက်ပံ့အားပေးသောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေ သည် ။

တာလီဘန်တို့ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံရှိ ဆွပ်တောင်ကြားဒေသကို
ချုပ်ကိုင် သိမ်းပိုက်လိုက်ကြသောအခါ မိန်းမငယ်လေးတစ်ဦးက
နှောင့်နှေးခြင်း၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းစွာဖြင့် သူ့အယူ
အဆကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆိုခဲ့သည် ။
မာလာလာယူဆပ်ဖ်နိုင်သည် ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေခြင်းကို ငြင်းပယ်ပြီး
ပညာရေးအတွက် သူ၏ အခွင့်ရေးကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည် ။
ထိုအတွက် အသက် ဆုံးရှုံးရလှမတက်ပေးဆပ်ခဲ့ရသည် ။

“ကျွန်မ မာလာလာ”စာအုပ်သည် အမျိုးသမီးများ
ပညာသင်ယူခွင့်ကို သက်စွန့်ကြိုးပမ်း တောင်းဆိုခဲ့သည့်
ရဲရဲတောက်အာဇာနည် မိန်းမငယ်လေး၏ ကိုယ်တိုင်ရေး
အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သည် ။ အတွေးရှင်း၍ အရေးရှင်း၏ ။ ရသပတ္တုကောင်း
တစ်ပုဒ်ဖတ်နေရသကဲ့သို့ ပြေပြစ်သော စကားပြေ အရေးသားနှင့်
အကြောင်းအရာတင်ပြပုံတို့ က စာဖတ်သူကို ဆွဲခေါ်သွားနိုင်သည် ။

မာလာလာသည် ၂၀-၁၁-၂၀၁၃ နေ့က ဥရောပက ပေးအပ်သည့် လူ့အခွင့်အရေး ကမ္ဘာ့ အမြင့်ဆုံးဆုတစ်ခုဖြစ်သည့် “ဆာခါရော့ဖ်” ဆုကို လက်ခံရယူခဲ့ပြန်သည်။ ။ အသက် ၁၆ နှစ်သမီးလေး အနေဖြင့် တောင်အာဖရိကမှ နယ်လ်ဆင်မင်ဒဲလားတို့ ၊ မြန်မာနိုင်ငံက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ ရခဲ့သောဆုမျိုး ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

“မာလာလာ”ကား သူဦးတည်ထားသည့်ပန်းတိုင်ကို အရောက်ချီတက်နေသည်။ ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မူလတန်းကျောင်းကိုပင် မတက်နိုင်သူ ကလေး ၅၇ သန်းရှိနေသေးသည်။ ။ ထိုအထဲတွင် မိန်းကလေးက ၃၂ သန်း။ ထိုသူအားလုံး ပညာသင်ယူရရှိရေးအတွက် “မာလာလာ” လုပ်စရာတွေ အများကြီးကျန်သေးသည်။ ။

မကြာခင်က သတင်းတစ်ခု ထပ်ကြားရ၏ ၊ မာလာလာကို အခွင့်ရေးရမည်ဆိုပါက ထပ်မံ သတ်ဖြတ်ရန် သိန္နိဋ္ဌာန်ချီထားသည် ဟု ပါကစ္စတန် တာလီဘန်များက ပြောကြားခဲ့သော သတင်း ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ပါကစ္စတန် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများ တွင် လည်း ဤစာအုပ်ကို မဖတ်ကြရန်လည်း ပိတ်ပင်လိုက်ကြောင်း၊ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း အစည်းအရုံးက ထုတ်ပြန်ကာ ဤစာအုပ်ကို ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်ကြရန် လှုံ့ဆော်နေကြပြန်၏။ ။

“က မ္ဘ ၁ ပေါ် မှာ မတူခြားနားတဲ့ အခြေအနေတွေအောက်မှာ စာသင်ခွင့်မရတဲ့ မိန်းကလေးတွေ သန်းနဲ့ ချီ ကျန်နေသေးတယ်။ အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေက လက်နက်အင်အားကြီးမားမှုနဲ့ ပဲ သူတို့ နိုင်ငံကို အင်းအားကြီးမားတယ် ထင်နေကြလေရဲ့။ ။ ကျွန်မအမြင့်မှာ တော ပညာတက်လူ့အဖွဲ့စည်းဖြစ်မှ ၊ လူတိုင်းပညာသင်ခွင့်ရမှ အင်အားကြီး နိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ ယူဆတယ်”ဟု မာလာလာက

ပြောသည်။ ။

မာလာလာ အသက် ၁၆ နှစ်ပြည့်မွေးနေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂတွင် မိန့်ခွန်းပြောခွင့်ရခဲ့၏။ ထိုနေ့က မိန့်ခွန်းထဲတွင် -

“ကျွန်မတို့ ရဲ့ စာအုပ်တွင် ၊ ကလောင်တံတွေကို ကောက်ယူစွဲကိုင်ကြပါစို့။ စာအုပ်တွေ၊ ကလောင်တံတွေဟာ ကျွန်မတို့ အတွက် အင်အားအကြီးဆုံး လက်နက်တွေပါပဲ။ ကလေးတစ်ယောက်၊ ဆရာတစ်ယောက်၊ စာအုပ်တစ်အုပ်နဲ့ ကလောင်တံတစ်ချောင်းဟာ ကမ္ဘာကြီးကို ပြောင်းလဲစေနိုင် တယ်။ ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်အားလုံးအနေနဲ့ ကလေးတွေအားလုံး အခမဲ့အခြေခံပညာ ရယူနိုင်ရေးကို ကြိုးစားပေးကြပါ”ဟု ပြောခဲ့သည်။ ။

“ကလေးတစ်ယောက်၊ ဆရာတစ်ယောက်၊ စာအုပ်တစ်အုပ်နှင့် ကလောင်တံတစ်ချောင်းသည် ကမ္ဘာကြီးကို ပြောင်းလဲစေနိုင်သည် ” ဟူသော မာလာလာ၏ စကားအတိုင်း ပိုမိုနေချင်စဖွယ်ကောင်း သော အသိပညာပြည့်ဝသည့် ငြိမ်းချမ်းသော ကမ္ဘာကြီးအဖြစ် ပြောင်းလဲလာနိုင်စေရေးအတွက် “ကျွန်မ မာလာလာ” စာအုပ်ကို ကျွန်တော် ကြိုးစား၍ အပြည့်အစုံ မြန်မာဘာသာပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါ သည် ။

ဟိန်းလတ်

* * *

နိဒါန်း

သန်းခေါင်တွင် မွေးဖွားခဲ့သောနိုင်ငံမှ ကျွန်မ လာခဲ့သည် ။ ကျွန်မ သေလုဆဲဆဲဖြစ်ချိန်က မွန်းတည့်ချိန်ကျော်ကျော်လေးမှာ ။

လွန်ခဲ့သောနှစ်က ကျွန်မ ကျောင်းသွားရန် အိမ်မှ ထွက်ခဲ့ပြီး အိမ်ပြန်မရောက်တော့ပါ။ ကျွန်မကို တာလီဘန်ကျည်ဆန်များက ပစ်ခတ်ကာ သတိလက်လွတ်ဖြင့် ပါကစ္စတန်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ထွက်ခွာခဲ့ရ၏ ။ အချို့သူများက ကျွန်မ မည်သည့်အခါမှ အိမ်မပြန်နိုင်တော့ဟု ဆို၏ ။ သို့သော် ကျွန်မ နှလုံးသားတွင် ခိုင်မာစွာယုံကြည်ထားသည် က ကျွန်မ ပြန်ကိုပြန်မည်ဆိုသည် ပင်။

ယခု၊ နံနက်တိုင်း ကျွန်မ မျက်လုံးဖွင့်ချိန်တွင် ကျွန်မ၏ အခန်းဟောင်းကို တမ်းတမိစမြဲ။ ပစ္စည်းတွေအပြည့်နှင့် အခန်း။ အဝတ်တွေက ကြမ်းပေါ်မှာ ပြန်ကြဲလို့ ။ စင်ပေါ်မှာ က ကျွန်မ ကျောင်းကရသော ဆုတွေ။ သို့သော် ယခု ကျွန်မသည် ကျွန်မချစ်သောအမိမြေ ပါကစ္စတန်နှင့် ဆွပ်တောင်ကြား ကျွန်မအိမ်မှ ဝေးလံသောနေရာ ရောက်နေရ၏ ။ ကျွန်မနိုင်ငံက ဤနိုင်ငံနှင့်စာလျှင် ရာစုနှစ်တစ်ခုမျှ နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။ ဤနေရာတွင် သင်စိတ်ကူးသမျှ သက်သောင့်သက်သာ ပစ္စည်းအစုံရှိ၏ ။ ဘုံဘိုင်တိုင်းမှ ရေတွေကျ၏ ။ ရေပူရေအေး လိုချင်တာရ၏ ။ ဆီမီးခွက်မလို။ ဓာတ်ငွေ့ဗူး ဈေးထဲသွားထည့်စရာမလိုသော

မီးဖိုတွေရှိ၏ ။ ဤနေရာတွင် အရာရာက သိပ်ခေတ်မီစရာ အစားအသောက်ပင် ချက်ပြုတ်ပြီးသားကို အထုပ်နှင့် ရနိုင်၏ ။

ကျွန်မ ပြန်တင်းပေါက်ရှေ့တွင် မတ်တတ်ရပ်ပြီး အပြင်ကို ကြည့်လိုက်၏ ။ မြင့်မားသော အဆောက်အုံများ ၊ မော်တော်ယာဉ်အပြည့် မောင်းနှင်နေသော ရှည်လျားသည့်လမ်းများ ၊ သေသေ သပ်သပ် ခုတ်ဖြတ်ထားသော ခြံစည်းရိုးများ ၊ မြက်ခင်းများ ၊ လမ်းလျှောက်ရန် သပ်ယပ်သောစင်္ကြံများ ။ ကျွန်မ မျက်လုံးကို ပိတ်လိုက်၏ ။ ထိုခဏတွင် ကျွန်မတို့ နေထိုင်ရာ တောင်ကြားဒေသတို့ ပြန်ရောက် သွား၏ ။ မြင့်မားသော တောင်ထိပ်များ တွင် နှင်းတွေဖုံးလျက်။ စိမ်းလန်းသော စိုက်ခင်းများ ၊ လတ်ဆတ်သော အပြာရောင်မြစ်များ ။ ဆွပ်နယ်သူ နယ်သားများကို ကြည့်လိုက်ပြီး ကျွန်မ နှလုံးသားက ပြုံးနေ၏ ။ ကျွန်မစိတ်ကကျောင်းကို ရွေ့လျားသွားသည် ။ သူငယ်ချင်းတွေ ဆရာ ဆရာမတွေနှင့် ထိုင်က စကားပြောကြ၊ စကြနောက်ကြ။

ထိုနောက် ကျွန်မ သတိပြန်ရ၏ ။ ကျွန်မ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ဘာမင်ဂမ်မြို့မှာ ။

* * *

အရာရာ ပြောင်းလဲသွားသောနေ့က ၂၀၁၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၉ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့။ ကျောင်းစာမေးပွဲ စစ်နေဆဲတန်းလန်း။ ကျွန်မက စာဂျာနယ်ဆိုတော့ တခြားသောအတန်းဖော်များကဲ့သို့ စာမေးပွဲသိပ်

ဂရုမထား။

ထိုနေ့နံနက်က ဟာဂျီဘာသာဝင်လမ်းဘေး ကျည်းမြောင်းသော
ရွှံ့လမ်းလေးသို့ ကျွန်မတို့ ရောက်ကြ၏ ။ တောက်တောက်ပပ
ဆေးသုတ်ထားသော လန်ချားတွေထဲမှာ တစ်စင်းကို မိန်းကလေး
ငါးယောက်ခြောက်ယောက် ပြတ်ညက်စီးနေကြ၏ ။ တာလီဘန်ခေတ်မှ
စ၍ ကျွန်မတို့ ကျောင်းတွင် ဆိုင်းဘုတ် မရှိ။ အလှဆင်ထားသော
ကြေးတံခါးကြီးနှင့် အဖြူရောင်အုတ်တံတိုင်းကြီး နောက်တွင် ကျွန်မတို့
ကျောင်းရှိ၏ ။

ကျွန်မတို့ မိန်းကလေးများ အတွက်မူ ထိုတံခါးသည် ကျွန်မတို့ ၏
အထူးကမ္ဘာသို့ဝင်သည့် ပဉ္စလက်တံခါးမကြီးပင် တူနေသေးတော့။
လှေကားထစ်များမှ တစ်ဆင့် တက်သွားကြလျှင် စာသင်ခန်းမ တံခါးမ
များ ဆီသို့ ရောက်၏ ။ လွယ်အိပ်များကို အခန်းထဲပစ်ချကာ
နံနက်တန်းစီလူစုကြ ၏ ။ ကောင်းကင်အောက်မှာ
တောင်တန်းကြီးများကို ကျောပေးလျက် သတိဆွဲမတ်တတ်ရပ်ကြ၏ ။
မိန်းကလေးတစ်ဦးက အမိန်းပေးသည် ။ “သက်သာ” ။ ထိုနောက်
ကျွန်မတို့ ဖနောင့်တွေ ညီညီညာညာ ရိုက်လိုက်ကြ၏ ။
“အလ္လာ”အော်လိုက်ကြသည် ။ ထိုနောက်သူက “သတိ”ဟု
အမိန့်ပေးလိုက်တော့ “အလ္လာ”ဟု ကျွန်မတို့ က သံပြိုင်အော်ကာ
ဖနောင့်များ ရိုက်လိုက်ကြပြန်သည် ။

ကျွန်မ မမွေးမီကပင် အဖေက ဤကျောင်းကို ထောင်ခဲ့သည် ။
နံရံပေါ်တွင် “ခူရှားကျောင်း”ဟူ သည့် စာတန်းကို အနီနှင့်အဖြူ
စာလုံးများ ဖြင့် ဂုဏ်ယူခန့်ညားစွာ ရေးထိုးထား၏ ။ ကျွန်မ အသက် ၁၅
နှစ်ဆိုတော့ ၉ တန်းတက်ရ၏ ။ အတန်းထဲတွင် ဓာတုဗေဒ

ညီမျှခြင်းများကို ရွတ်ရကျက်ရ၊ ဒါမှ မဟုတ် အူရုသဒ္ဒါ။ “အလျင်လို အနှေးဖြစ်”ဆိုသော ဆုံးမစာများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ပုံပြင်ရေး။ သို့မဟုတ် သွေးလှည့်ပတ်မှုပုံကိုဆွဲ။ ကျွန်မ၏ အတန်းဖော် သူငယ်ချင်းအများ စုက ဆရာဝန်ဖြစ်ချင် ကြ၏ ။ စာသင်ခန်းထဲ ကျောင်းထဲတွင် မည်သူမျှ ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်တွေ မရှိ။ သို့သော် ကျောင်းတံခါးမအပြင်ဘက်တွင် ကား ဆွပ်မြို့တော မင်ဂိုရာမြို့၏ ဆူဆူညံညံအသံဗလံများ နှင့် အတူ မိန်းကလေးများ ကျောင်းမသွားသင့်ဟု ထင်ထားကြသူ တာလီဘန်များ လည်း ရှိကြ၏ ။

ထိုနေ့နံနက်ကလည်း ထုံစံအတိုင်းပင်။ ကျွန်မတို့ ကျောင်းပြန်တာကတော့ နည်းနည်း နောက်ကျ၏ ။ စာမေးပွဲချိန်မို့ ကျောင်းက မနက် ၈ နာရီ အစား ၉ နာရီမှာ စတက်ရ၏ ။ ကျွန်မက အိရာမှ စောစောမထချင်တာနှင့် အတော်ပါပဲ။ ကျီးအော်သံတွေ၊ ဗလီမှ ဘုရားစာရွတ်သံတွေ ကြားမှ ပင် ကျွန်မ ပေတေအိပ်တက်၏ ။ ပထမတော့ အဖေက ကျွန်မကို ကြိုးစားပြီးနှိုး၏ ။

“အိပ်ရာထချိန်ရောက် ရောက်ပြီ၊ ဂျာနီမန်”

“ဂျာနီမန်”ဆိုသည် မှာ ပါရှင်းဘာသာစကားဖြစ်ပြီး “ဝိညဉ် အဖော်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏ ။ အဖေက တစ်နေ့တာအစတွင် ကျွန်မကို ထိုသို့ပင် အမြဲခေါ်တက်၏ ။

“နည်းနည်းလေး ခဏလောက်အိပ်ပါရစေဦး အဖေရယ်” ဟု ကျွန်မက ဈေးဆစ်တောင်းပန်ပြီး ခြုံစောင်ထဲ ပို၍ ပင်ကွေးဝင်လိုက်၏ ။ ထိုနောက် ကျွန်မအမေ တော်ဝီကိုင်း ရောက်လာသည် ။ “ဝီရီ”ဟု ခေါ်သည် ။ “ဝီရီ”၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ “ကြောင်ကလေး”ဖြစ်သည် ။ အမေက ကျွန်မကို ဤသို့သာခေါ်၏ ။ ထိုအချိန်တွင် ကား ကျွန်မ

အချိန်ကို သဘောပေါက်နားလည်သွားကာ “ဘာဘီ၊ ကျွန်မ နောက်ကျနေ ပြီ”ဟု ထအော်သည် ။ “ဘာဘီ”မှာ အူရုစကားဖြစ်ပြီး “အစ်ကို ဇနီး”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏ ။ ကျွန်မတို့ ယဉ်ကျေးမှုတွင် အမျိုးသားတိုင်းကို “အစ်ကို”လို သဘောထားကာ အမျိုးသမီးတိုင်းကို “အစ်မ”ဟု သဘောထားတက်ကြ၏ ။ အဖေက သူ့ဇနီးကို ကျောင်းသို့ ပထမဆုံးခေါ်လာသောနေ့က ဆရာ ဆရာမအာလုံးက အမေ့ကို “အကိုဇနီး”(ဘာဘီ)ဟု ခေါ်ကြ၏ ။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ဤနာမည်သာ တွင် သွားသည် ။ ယခု ကျွန်မတို့ အားလုံးက အမေ့ကို “ဘာဘီ” ဟု သာ ခေါ်ကြ၏ ။

ကျွန်မက အိမ်ရှေ့ဘက် အခန်းရှည်ရှည်ကြီးတွင် အိပ်ရ၏ ။ ပရိဘောဂဟူ၍ ကုတင်တစ်လုံးနှင့် ဘီရိုတစ်ခုသာရှိ၏ ။ ဒါတွေက ကျွန် ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုနှင့် မိန်းကလေး ကျောင်းသွားဖို့ အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားမှုများ မြို့နယ်တွင် လုပ်စဉ်က ရခဲ့သောဆုငွေများ ထဲမှ ဝယ်ထားခြင်း ဖြစ်၏ ။ အချို့ဆင့်များ တွင် ကား ကျွန်မအတန်းထဲတွင် ပထမရစဉ်ကရခဲ့သော ရွှေရောင်ပလတ်စတစ် ဖလားတွေ ဆုတွေ ရှိ၏ ။ ကျွန်မ ပထမ မရသည့်အခါအချို့လည်း ရှိ၏ ။ နှစ်ကြိမ်လုံးပင် ကျွန်မ၏ ပြိုင်ဘက် မာလ်ကာအီနူးက ရသွားသည် ။ နောက်တွင် ကျွန်မ ဒါမျိုးမဖြစ်အောင် စိတ်ဆုံးဖြတ်ပြီး ကြိုးစားခဲ့၏ ။

ကျောင်းက အိမ်နှင့်မဝေး။ ကျွန်မ လမ်းလျှောက်သွားလေ့ရှိ၏ ။ သို့သော် ယခင်နှစ်အစမှ စ၍ ကျွန်မ အခြားမိန်းကလေးများ နှင့်အတူ လန်ချားဖြင့် ကျောင်းသွားပြီး ဘက်စ်ကားဖြင့် ကျောင်းမှ ပြန် လာသည် တကယ်တော့ ခရီးက ချောင်းလေးတစ်လျှောက် ငါးမိနစ်မျှ ခရီးပင် ဖြစ်၏ ။ ဒေါက်တာ ဟူမာရှန်၏ ဆံပင်စိုက်တက္ကသိုလ် ဧရာမကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ်ကြီး ကျော်လျှင် အိမ်ရောက်ပြီ။ ကျွန်မက

ဘက်စံကားစီးရတာ ကြိုက်၏ ။ လမ်းလျှောက်လျှင်
ချွေးထွက်တက်သည် ။ ကားပေါ်တွင် သူငယ်ချင်း များ နှင့် တွက်ထိုးလို
ရ၏ ။ ယာဉ်မောင်းကြီးကို ကျွန်မတို့ က “ဘိုင်ဂျင်” (အစ်ကိုကြီး)ဟု
ခေါ်ကြ၏ ။ သူက အဆန်းအပြားဇာတ်လမ်းတွေပြောပြတတ်၍
ရယ်ရသည် ။

အမေက ကျွန်မလမ်းလျှောက်ပြန်သည် ကို စိုးရိမ်၍ ကျွန်မ
ဘတ်စကား စစီးရခြင်းဖြစ်သည် ။ တစ်နှစ်လုံး ကျွန်မတို့
အခြိမ်းခြောက်ခံခဲ့ကြရ၏ ။ အချို့ခြိမ်းခြောက်မှုတွေက
သတင်းစာထဲမှာ ။ အချို့ က လူတွေက တစ်ဆင့် စာပေးခြိမ်းခြောက်၏
။ အမေက ကျွန်မကို စိုးရိမ်၏ ။ သို့သော် ကျွန်မကတော့
တာလီဘန်သည် မိန်းကလေးကို ရန်မရှာဟု ထင်ထား၏ ။

သူတို့ က အဖေကိုသာ ပစ်မှတ်ထားနေသည် ကိုသာ ကျွန်မစိတ်ပူ၏
။ အဖေက တာလီဘန်များ ကို အမြဲဝေဖန်တက်၍ ဖြစ်၏ ။ သူ၏
အရင်းနှီးဆုံးမိတ်ဆွေနှင့် စည်းရုံးရေး အတူလုပ်သူ ဇာဟစ်ခန် သည်
ဘုရားဝတ်ပြုရန်အသွား လမ်းပေါ်မှာ ဩဂုတ်လတုန်းက မျက်နှာတွင်
သေနတ်အပစ်ခံခဲ့ရ၏ ။ လူတိုင်းက အဖေကို ပြောကြသည် ကို ကျွန်မ
သိ၏ ။

“ဂရုစိုက်နော်။ နောက်တစ်ခါ ခင်ဗျားအလှည့်ပဲ”

ကျွန်မတို့ အိမ်ကို ကားလမ်းမပေါက်။ ကျွန်မက
ချော င်း ဘေး လ မ်း မှာ ဘတ်စကားပေါ်မှ ဆင်း၊
သံတိုင်ဂိတ်ဝတံခါးကြီးထဲဝင်၊ လှေကားထစ်များမှ တက်ပြီး
အိမ်ပြန်ရ၏ ။ တစ်စုံတစ်ယောက်က ကျွန်မကို တိုက်ခိုက်မည်ဆိုလျှင်
ဤလှေကားထစ်များ ပေါ်တွင် သာဖြစ်မည်ဟု ကျွန်မ ထင်ထား၏ ။

အဖေနှင့်တူတာက ကျွန်မကလည်း စိတ်ကူးယဉ်သမား။
စာသင်နေတုန်းမှာ ပင် ကျွန်မစိတ်က ဟိုရောက် ဒီရောက်။
အိမ်အပြန်လမ်းတွင် အကြမ်းဖက်သမားတစ်ဦး ဘွားခနဲပေါ်လာကာ
လှေကားထစ်များ ပေါ်တွင် သေနတ်နှင့်ပစ်မည်ဟု စိတ်ထဲမှာ
ထင်နေမိ၏ ။ ထိုအခါ ကျွန်မ ဘာလုပ်ရမလဲ။ ဖိနပ်ချွတ်ပြီးပဲ သူ့ကို
ရိုက်လိုက်ရမလား၊ ဒီလောက်နဲ့ တော သူလည်း ဘာမှ ဖြစ်မည် မဟုတ်။
တောင်းပန်တာက ပိုကောင်းမည်။

“ကောင်းပြီ။ ပစ်ချင်ပစ်။ ဒါပေမဲ့ ပထမဆုံး ကျွန်မပြောတာတော့
နားထောင်ပေးပါ။ ရှင် လုပ်တာကိုင်တာက မှားနေတယ်။ ကျွန်မက
ရှင်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ဆန့်ကျင်နေတာ မဟုတ်ဘူး ။ ကျွန်မတို့
မိန်းကလေးတိုင်း ကျောင်းသွားစေချင်တာပါ။

ကျွန်မ မကြောက်ပါ။ ကျွန်မက အချစ်ဆုံးသူငယ်ချင်း မိနီဘာကို
အစစအရာရာ ပြောသည် ။ ကျွန်မနှင့် သူနှင့်က
တစ်လမ်းတည်းနေကြသည် ။ မူလတန်းကျောင်းတက်ကတည်းက
မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ ကြသည် ။ ကျွန်မတို့ အရာရာ
ဝေမျှသုံးစွဲစားသောက်ကြ၏ ။ ဂျပ်စတင်ဘီဘာသီချင်း၊
တိုင်းလိုက်ရပ်ရှင် ကား များ ၊ အသားဖြူလိမ်းဆေးကရင်မံ။
သူရည်မှန်းချက်က ဖက်ရှင်ဟဒီဇိုင်နာ။ သို့သော် သူ့မိဘများ
သဘောမတူသည် ကိုသိ၍ လူတိုင်းကို ဆရာဝန်ဖြစ်ချင်သည် ဟု သာ
ပြော၏ ။ ကျွန်မတို့ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် မိန်းကလေးများ အဖို့
ဆရာမနှင့် ဆရာဝန်ကလွဲ၍ ဘာမှ ဖြစ်စရာမရှိ။ ကျွန်မကတော့
အားလုံးနှင့်ကွဲပြား၏ ။ ကျွန်မက ဆရာဝန်ဖြစ်ချင်ရာမှ နောက်တစ်ခါ
တီထွင်ဖန်တီးရှင်၊ နောက်တော့ နိုင်ငံရေးသမား၊ စသဖြင့် အမျိုးစုံ
ပြောင်း၏ ။ မည်သည့်အခါမှ ကျွန်မဖြစ်ချင်တာကို ဖုံးကွယ်မထား။

မိနီဘာက တစ်ခုခုဖြစ်မှာ ကို အမြဲ ကြိုကြိုသိနေတက်၏ ။

“မပူပါနဲ့ ကွာ။ တာလီဘန်က မိန်းကလေးငယ်ငယ် ချာတိတ်လေးဆီတော့ ဘယ်တော့မှ မလာပါ ဘူး”ဟု ကျွန်မ သူ့ကိုပြော၏ ။

ဘတ်စ်ကားလာသည် ဆို၍ ကျွန်မတို့ လှေကားထစ်များမှ ပြေးဆင်းသွားကြ၏ ။ ကျောင်းတံခါးပြင်ပရောက်သည် နှင့် မိန်းကလေးများအားလုံး ခေါင်းကို ပဝါးဖုံးကြကာ ကားနောက်မှ ဝပ်ကြ၏ ၊ ဘတ်စ်ကားဟု ခေါ်သောလည်း တကယ်တော့ ဒိုင်နာကားပါ။ တိုယိုတာတောင်း အေ့စ်ထရပ် ကား ဖြစ်ပြီး ခုံရည် သုံးလုံးတွဲပါ၏ ။ နှစ်ခုက ဘေးမှာ ၊ တစ်ခုက အလယ်မှာ ။ ကားတစ်စီးလုံး ဆရာမသုံး ဦး၊ ကျောင်းသူ၂၀နှင့် ကျပ်သိပ်နေ၏ ။ ကျွန်မက လက်ဝဲဘက်ခြမ်းမှာ ထိုင်၏ ။ မိနီဘာနှင့် ရှာဇီးယား၊ ရစ်ဇန်ဆိုသော ကျွန်မ၏ တစ်တန်းငယ်သော ကျောင်းသူလေးတို့ ကြားတွင် ကျွန်မ ထိုင်၏ ။ စာမေးပွဲ ဖိုင်တွဲများကို ရင်မှာ ပိုက်ကာ ကျောင်းလွယ်အိမ်များကိုကား ခြေထောက်ပေါ်တွင် ချထားကြ၏ ။

ဒိုင်နာကားထဲတွင် အိုက်လှောင်နေ၏ ။ အေးမြသည့်ရက်များ အလာနောက်ကျနေ၏ ။ အဝေးက ဟိန္ဒူကုရှ်တောင်တွင်းများ တွင် တော့ နှင်းကျစပြုပြီ။ ကျွန်မတို့ ထိုင်သောနောက်တွင် ပြတင်းပေါက်မရှိ။ ထူထဲသော ပလတ်စတစ်အကာသာရှိ၏ ။ ထိုအကာမှာ ဝါကြင်ပြီး ဖုန်းတက်နေ၍ အပြင်ကို သိပ် မမြင်ရ။ ကောင်းကင်ပြင် အချို့ အဝတ်နှင့် နေရောင်အနည်းငယ်မြင်ရ၏ ။

ဘတ်စ်ကားက လမ်းမကြီးဆီမှ ဘေးကို ကွေ့ထွက်လိုက်တော့ စစ်တပ်စစ်ဆေးရေးစခန်းတစ် ခုသို့ရောက်၏ ။ ထိုနောက်

လူသူမရှိသောခရစ်ကက်ကွင်းထောင့်မှ ဖြတ်သွား၏ ။ ဒါထက်ပို၍ ကျွန်မ ဘာမှ မမှတ်မိ။

ကျွန်မ၏ အိပ်မက်များ ထဲတွင် အဖေ့ကို ပစ်ခတ်သည် မှာ လည်း ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင် ဖြစ်၏ ။ သူက ကျွန်မနှင့်အတူ အပစ်ခံခဲ့ရသည် ။ နေရာတကာ လူတွေအများကြီး။ ကျွန်မက အဖေ့ကို ရှာနေသည် ။

တကယ်ဖြစ်ပျက်တာက ကျွန်မတို့ ကား ရုတ်တရက် ရပ်သွားသည် ။ ကျွန်မတို့ ၏ ။ လက်ဝဲဘက် ဆွပ်ဘုရင်ခေတ်က ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ရှားမိုဟာ မက်ခန်၏ အုတ်ဂူ။ မြက်တွေဖုံးနေသည် ။ လယ်ယာ ဘက်မှာ က သွားရေစာစက်ရုံ။ ကျွန်မတို့ က စစ်တပ်စစ်ဆေးရေးစခန်းနှင့် မီတာ ၂၀၀ မရှိတရှိအကွာ တွင် ဖြစ်၏ ။

ကျွန်မတို့ ရှေ့ကိုမမြင်။ သို့သော် အရောင်ဖျော့ဖျော့ အဝတ် ဝတ်ထားသည့် မုတ်ဆိတ်မွေးနှင့် လူငယ်တစ်ဦး လမ်းပေါ်တက်လာကာ ကားကိုရပ်ခိုင်းသည် ။

“ဒါက ခူရှားလ်ကျောင်းကားလား”ဟု သူက ယာဉ်မောင်းကို မေး၏ ။ အူစမန်ဘိုင်ဂျန်က ဤမေးခွန်းက မိုက်မဲသောမေးခွန်းဟု ထင်၏ ။ ကား ဘေး မှာ နာမည်ရေးထိုးထားပြီးသားပဲ။ “ဟုတ်တယ်” ဟု သူက ပြောလိုက်၏ ။

“ကလေးတချို့ရဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော် သိချင်တယ်” ဟု ထိုလူက ပြောသည် ။

“အဲဒါတော့ မင်း ရုံးသွားမေးပေါ့” ဟု အူစမန်ဘိုင်ဂျန်က ပြောလိုက်၏ ။

ထိုသူ စကားပြောနေစဉ် အဖြူရောင်ဝတ် လူငယ်တစ်ဦးက

ကားနောက်နားသို့ ကပ်လာ၏။

“ကြည့်စမ်း၊ သတင်းသမားတစ်ယောက် လာပြီးအင်တာဗျူးလုပ်ဖို့ ခွင့်တောင်းနေတာ” ဟု မိုနီဘာက ပြောသည်။ ။ ကျွန်မက ကျွန်မအဖေနှင့်အတူ မီးကလေးများ ပညာရေးနှင့် တာလီဘန်တို့ ကဲ့သို့ ကျွန်မတို့ ကို ချောင်းထိုးထားမှုကို ဆန့်ကျင်သောလှုပ်ရှားမှုများ တွင် စတင်ဟောပြောနေပြီ။ ထို့ကြောင့် စာနယ်ဇင်းသမားများ မကြာခဏလာတက်၏။ နိုင်ငံခြားသားများ ပင်ပါ၏။ သို့သော် ဤသို့ လမ်းပေါ်မှာ ကား မဟုတ်။

ထိုသူက ကက်ဦးထုပ်ဆောင်းထား၏။ နှာခေါင်းနဲ့ ပါးစပ်တွင် လက်ကိုင်ပဝါစည်းထား၏။ ။ သူ့မှာ တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်နေတာကျနေတာပဲ။ သူ့ ကြည့်ရတာ က ကောလိပ်ကျောင်းသားပုံပေါက်နေ၏။ ။ ထိုနောက် သူက ကားနောက်ခြီးကို တွဲလွဲခိုလိုက်လာကာ ကျွန်မကိုငုံကြည့်၏။

“မာလာလာက ဘယ်သူလဲ”

သူက မေး၏။

မည်သူမှ ဘာမှ မပြော။ သို့သော် မိန်းကလေးအများ စုက ကျွန်မဘက် လှည့်ကြည့်နေကြ၏။ ။ မျက်နှာဖုံးအုပ်ထားသော မိန်းကလေးဟူ၍ ကျွန်မတစ်ဦးတည်းသာရှိ၏။

ထိုနောက် သူက အမည်းရောင်ခြောက်လုံးပြူးကို ထုတ်လိုက်၏။ ကျွန်မ နောက်မှ သိရသည် မှာ ဒသမ ၄၅ ကိုလ်(ထ်)သေနတ်။ အချို့မိန်းကလေးများက အော်ဟစ်ကြသည်။ ။ သူ့လက်ကို ကျွန်မက ညှစ်လိုက်သည် ဟု မိုနီဘာက ပြောသည်။

ကျွန်မ သူငယ်ချင်းများ ပြောသည် က ထိုသူသည် သေနတ်သုံးချက် ပစ်သည် ဟု ဆို၏ ။ ကျည်ဆန်တစ်တောင့် ကျွန်မ၏ လက်ဝဲ မျက်လုံးအိမ်ထဲ ဝင်သွားကာ လက်ဝဲဘက်ပန်းမှ ထွက်သွား၏ ။ ကျွန်မ မိုနီဘာပေါ်သို့ လဲကျသွား၏ ။ လက်ဝဲဘက်နားမှ သွေးတွေစီးကျလာသည် ။ နောက်ထက် ကျည်ဆန်နှစ်တောင့်က ကျွန်မဘေးမှ မိန်းကလေးများကို ထိမှန်၏ ။ ကျည်ဆန်တစ် တောင့်က ခေနတ်ရီရှုတ်၏ လက်ယာဘက်လက်မောင်းကို ထိမှန်သည် ။

သေနတ်သမား၏ လက်က ပစ်ခတ်နေစဉ် တုန်ယင်နေသည် ဟု ကျွန်မသူငယ်ချင်းများက နောက်ပိုင်းတွင် ပြောပြ၏ ။

ကျွန်မတို့ ဆေးရုံသို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်မ၏ ဆံပင်ရှည်ကြီးနှင့် မိုနီဘာ၏ ပေါင်တို့ သည် သွေးတွေနှင့် ရွဲနစ်နေသည် ။

မာလာလာဘယ်သူလဲ။ ကျွန်မ မာလာလာပါ။ ဒါက ကျွန်မအကြောင်းပါ။

* * *

အပိုင်း(၁)

စစ်မြေပြင်မှာ မင်းရဲ့ သူရဲဘောကြောင်တဲ့ သတင်းထက်
ကျည်ဆန် ထိမှန်ခံရတဲ့ မင်းရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို
ငါ လက်ခံရတာ က ပိုဂုဏ်ရှိပါတယ်

ပတ်ရှ်တို ရိုးရာသီချင်း

အခန်း(၁)

သမီးတစ်ယောက် မွေးဖွားခြင်း

ကျွန်မကို မွေးသောအခါ ရွာသူရွာသားများက ကျွန်မမိခင်ကိုသာ
ချီးကျူးကြပြီး ကျွန်မဖခင်ကို မှု မည်သူမျှ ဂုဏ်မပြုကြ။ ကျွန်မကို
နောက်ဆုံးကြယ်လေးမှ န်အသွား အရုဏ်တက်တွင် မွေးဖွားခဲ့ သည် ။
ကျွန်မတို့ ပတ်ရှ် တွန်းမျိုးနွယ်တွေအနေနှင့် ဤသည် ကို မင်္ဂလာ
သင်္ကေတဟု မြင်ကြ၏ ။ ကျွန်မ အဖေသည် ဆေးရုံတင်ဖို့
လည်းကောင်း၊ ဝမ်းဆွဲဆရာမငှားဖို့ လည်းကောင်း ငွေတစ်ပြားမှ မရှိ။
ထို့ကြောင့် အိမ်နီးနားချင်းတစ်ဦးကပင် ကျွန်မကို ကူမွေးပေးခဲ့ရ၏ ။

ကျွန်မမိဘမိဘများ တွင် ပထမရင် သွေးတစ်ဦး ရှိနှင့်ပြီးခဲ့ပြီ။ သို့သော် ကျွန်မက ကန်ကြောက်၊ အော်ဟစ်ရင်းအပြင်ကို ထွက်လာ၏ ။ သားယောက်ျားလေးမွေးဖွားလျှင် သေနတ်ပစ်ဖောက်ကြိုဆိုကြသော၊ သမီးများကို ကန်လန်ကာ နောက်ကွယ်တွင် ဖွက်ထားကြသေနယ်မြေတွင် ကျွန်မသည် သမီးတစ်ဦး အနေနှင့် မွေးဖွားခဲ့ရ၏ ။ ဤနယ်မြေတွင် မိန်းမသားဟူသည် အစားအသောက် ချက်ပြုတ်ရန်နှင့် ကလေးမွေးပေးရန် စသော ရိုးရှင်းလှသည့် ဘဝကိုသာ ဖြတ်သန်းရ၏ ။

ပတ်ရှ်တွန်းတို့ အနေနှင့် သမီးမိန်းကလေး ဖွားမြင်ရသောနေ့သည် စိတ်ကြည်နူးစရာမကောင်း သောနေ့ပင် ဖြစ်၏ ။ ကျွန်မမွေးဖွားသည် ကို လာရောက်သူဟူ၍ ကျွန်မဖခင်၏ ညီဝမ်းကွဲ ဂျီဟန် ရှားခန် ယူဆတ်ဖ်ဇေ အပါအဝင် အနည်းအကျဉ်းသာရှိ၏ သူက လက်ဆောင်အနေနှင့် ငွေလာပေး၏ ။ သူက ကျွန်မတို့ မျိုးရိုး၏ မိသားစုနွယ်ဝင်များ စာရင်းကိုပါ ယူလာခဲ့၏ ။ ကျွန်မတို့ မိသားစုနွယ်ဝင်များ မှာ ဒါလိုခဲယ်လ်ယူဆတ်ဖ်ဇေမျိုးဆက်ဖြစ်ကာ အဘိုးမှ အစ အမျိုးသားနွယ်ဝင်တွေစာရင်းတွေ ပြသထား၏ ကျွန်မအဖေ ဇီယာအူဒင်ကတော့ အခြားသော ပတ်ရှ်တွန်းယောက်ျားအများစုနှင့် ကွဲပြားခြားနား၏ ။ သူရေးဆွဲသော မိသားစုနွယ်ဝင်စာရင်းတွင် သူ့နာမည်မှ အစပြုကာ အဆုံးတွင် “မာလာလာ”ဟု အမည်ကို ရေးထိုးပေးခဲ့၏ ။ ဤသည် ကို သူ့ညီဝမ်းကွဲက အံ့သြတကြီးနှင့် ရယ်မော၏ ။ ကျွန်မဖခင်က တော့ ဂရုမစိုက်။ မွေးလျှင်မွေးချင်း ကျွန်မမျက်လုံးများကို သူ သေသေချာချာကြည့်ပြီး ကျွန်မကို ချစ်သွားသည် ဟု သူက ပြောသည် ။

“ဒီကလေးက တစ်ခုခုထူးခြားတာတော့ ကျုပ်သိတယ်”ဟု သူက

လူတွေကို ပြောပြ၏ ။ သူ့မိတ်ဆွေများကို ကျွန်မ၏ ပုခတ်ထဲသို့ သစ်သီးခြောက်များ ၊ သကြားလုံးများ ၊ ဒင်္ဂါးများ ပစ်ထည့်ရန် ပြောသည် ။ ဤအပြုအမူမှာ သား ယောက်ျားလေးမွေးမှ လုပ်ကြရသော ဓလေ့ထုံးစံ ဖြစ်၏ ။

ကျွန်မ၏ အမည်သည် “မေဝမ်းဒေသမှ မာ လာလေ” ဆိုသော အာဖဂန်နစ္စတန် ထိပ်ထိပ်ကြဲ သူရဲကောင်း အမျိုးသမီးကြီးကို အစွဲပြုပြီး မှ ညှိခေါ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏ ။ ပတ်ရှ်တွန်းမျိုးနွယ်များ သည် ပါကစ္စတန်နှင့် အာဖဂန်နစ္စတန်တို့ ကြားမှ ခွဲထွက်လာသော မျိုးနွယ်စု ဖြစ်၏ ။ ကျွန်မတို့ သည် “ပတ်ရှ် တွန်ဝါလီ”ခေါ် ဧသည့်အားလုံးအပေါ် ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်မှု ထုံတမ်းစဉ်လာကို ရာစုနှစ်များ စွာ စွဲကိုင် ဂုဏ်ယူခဲ့ကြများ ဖြစ်ကြ၏ ။ ပတ်ရှ်တွန်နယ်သားတို့ အဖို့ အရှက်ကို ကြီးစွာစောင့်ထိန်းကြရ၏ ။ “ဂုဏ်သိက္ခာမရှိလျှင် ဤလောကသည် ဘာမှ မဟုတ်” ဟူသော ဆိုရိုးစကား ကျွန်မတို့ တွင် ရှိသည် ။ ကျွန်မတို့ဘာသာကျွန်မတို့ ရှင်သန်ရေးအတွက် များ စွာတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြရ၏ ။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ ဝမ်းကွဲကို “တာဘာ” ဟု ခေါ်၏ ။ ထိုစကားလုံးသည် ရန်သူကိုလည်း ခေါ်ကြသော စကားလုံး ဖြစ်၏ ။ သို့သော် ကျွန်မတို့ သည် ကျွန်မတို့ မြေကို တိုက်ခိုက်လာကြသော ပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကို အမြဲပင် အတူတကွ တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်တတ်ကြ၏ ။ ပတ်ရှ်တွန်းကလေးတိုင်းသည် ၁၈၈၀ခုနှစ်က ဗြိတိသျှကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သော အာဖဂန်စစ်တပ်အပေါ် မာ လာလေ မည်သို့ လှုံ့ဆော်ခဲ့ပုံ ဇာတ်လမ်းကို နားထောင် ရင်း ကြီးပြင်းခဲ့ကြရသူများ သာ ဖြစ်ကြ၏ ။ ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ၁၈၈၀ ခုနှစ်က စစ်ပွဲသည် ဒုတိယမြောက် အင်္ဂလိပ် အာဖဂန် စစ်ပွဲများ ထဲတွင် အကြီးဆုံး စစ်ပွဲတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့၏ ။

မာ လာလေသည် မေဝမ်းဒေသမှ သိုးကျောင်းသမားတစ်ဦး၏ သမီးဖြစ်သည် ။ မေဝမ်းသည် ကန်ဒယာ ဒေသ၏ အနောက်ဘက် ဖုန်ထူသောကွင်းပြင်ဒေသမှ မြို့ငယ်လေးတစ်မြို့ ဖြစ်၏ ။ မာ လာလေငယ်စဉ်ကာတွင် သူ့ဖခင်ရော၊ သူနှင့်လက်ထက်ရန် ကြောင်းလမ်းထားသူရောတို့ ပါ သူတို့ နယ်မြေကို သိမ်းပိုက်ထားသော ဗြိတိသျှတို့ ကို တိုက်ခိုက်နေကြသည့် အာဖဂန်စစ်သည် များ ထဲ တွင် အပါအဝင်ဖြစ်ကြ၏ ။ မာ လာလေသည် ရွာမှ အခြားအမျိုးသမီးများ နှင့် အတူ စစ်မြေပြင်သို့ သွားကာ ဒဏ်ရာရသူများကို ပြုစုကြရ၏ ။ သောက်စရာရေသယ်ပေးခဲ့ရ၏ ။ သူတို့ လူတွေ ရှုံးနေကြ သည် ကို သူ မြင်ရသည် ။ တိုက်ပွဲတစ်ခုတွင် အလံကိုင်တစ်ဦး ကျဆုံးသွားရာ သူက မျက်နှာတွင် ဖုံးအုပ်ထားသော ပဝါဖြူကို လှစ်တင်ပြီး ထိုအလံကို သယ်ဆောင်ကာ တပ်ရှေ့မှ ဦးဆောင်ချီတက်ခဲ့ ၏ ။

“ချစ်လှစွာသော လူငယ်ရဲမက်တို့ ၊ မင်းတို့ က မေဝမ်းတိုက်ပွဲမှာ မကျဆုံးခဲ့ကြရင်၊ တချို့တစ် ယောက်က မင်းတို့ ကို အရှက်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်ကြလိမ့်မယ်”ဟု အော်ဟစ်လှုံ့ဆော်ခဲ့၏ ။

မာ လာလေ ကျည်သင့်ပြီး ကျဆုံးခဲ့၏ ။ သို့သော် သူ့စကားလုံးများ နှင့် ရဲစွမ်းသတ္တိက သူ့လူတွေ ကို စိတ်ဓာတ်ကြွစေကာ တိုက်ပွဲပြန်ဝင်စေ၏ ။ သို့ဖြင့် ရန်သူတပ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို သူတို့ ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့ ကြ၏ ။ ဗြိတိသျှတပ်မတော်သမိုင်းတွင် အဆိုးရွားဆုံးရှုံးနိမ့်မှု ဖြစ်ခဲ့၏ ။ အာဖဂန် နောက်ဆုံးဘုရင်က ကဘူးလ်မြို့လယ်တွင် မေဝမ်းအောင်ပွဲကျောက်တိုက်ပင် ဆောက်လုပ်ခဲ့၏ ။ ကျွန်မ အထက်တန်း ကျောင်းသူဘဝတွင် ရှားလော့ဟု မ်းဝတ္တုအချို့ကို ဖတ်ရသောအခါ ဤတိုက်ပွဲသည် ပင် ဒေါက်တာဝပ် ဆင်ဒဏ်ရာရခဲ့ပြီးမှ စုံထောက်ကျော်ကြီး၏

တွဲဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာသည် ကို တွေ့ရ၍ ရယ်မိသေး၏ ။ မာ
လာလေသည် ကျွန်မတို့ ပတ်ရှ်တွန်းမျိုးနွယ်စုအတွက်
“ဂျိုးအော့ဖ်အတ်” သူရဲကောင်းပင် ဖြစ်၏ ။ အာဖဂန်နစ္စတန်
မိန်းကလေးကျောင်း အတော်များများ သည် မာ
လာလေဟူသောအမည်ကို မှ ညှိခေါ် ထားကြ၏ ။ သို့သော်
ဘာသာရေးဆရာလည်း ဖြစ်၊ ကျေးရွာစာရေးလည်း ဖြစ်သူ ကျွန်မ
အဖိုးက အဖေ ကျွန်မကို ဤအမည်ပေးခြင်းကို မကြိုက်။

“ဒီနာမည်က ကြေကွဲစရာ နာမည်နာမည်ကွ။ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှု
အဓိပ္ပာယ်ဆောင်နေတယ်” ဟု ပြောခဲ့၏ ။

ကျွန်မ ကလေးဘဝတွင် အဖေက ပတ်ရှ်ဝါဒေသမှ နာမည်ကျော်
ကဗျာဆရာကြီး ရာမတ်ရှား ဆေးယယ်လ် စပ်ဆိုသော သီးချင်းဖြင့်
သီဆိုချေ့ သိပ်တက်၏ ။ ထိုသီချင်း၏ နောက်ဆုံးပိုဒ်တွင် -

“မေဝမ်းအရပ်က မာ လာလေ .. ရေ၊ ဂုဏ်ကျက်သရေဆိုတဲ့ တေးကို
ပတ်ရှ်တွန်းတွေ နားလည် အောင် ပြန်လည်ရှင်သန်ပါစေ .. ၊ မင်းရဲ့
ကဗျာဆန်လှတဲ့ စကားလုံးတွေက လောကကြီးကို ပြောင်းလဲ ခဲ့ပေ။

တောင်းပန်ပါတယ်၊ ထပ်မံရှင်သန်ပါစေ”

ကျွန်မအဖေက ကျွန်မတို့ အိမ်ကို လာသူဟူသမျှကို မာ
လာလေအကြောင်းပြောပြတက်၏ ။ အဖေပြောတာတွေ၊ သီဆိုကြသော
တေးတွေကို ကျွန်မ သိပ်သဘောကျသည် ။ လူတွေက ကျွန်မ
အမည်ကိုခေါ်ကြလျှင် ကျွန်မ လေထဲတွင် အလိုလိုမျှောပါနေတက်၏ ။

ကျွန်မတို့ သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အလှပဆုံးနေရာတွင်
နေထိုင်ခဲ့ကြရပါသည် ။ ကျွန်မတို့ တောင်ကြားဖြစ်သော
ဆွပ်တောင်ကြားသည် တောင်းများကြားမှ ကောင်းကင်ဘုံပမာ ဖြစ်၏ ။

အံမခန်း ရေတံခွန်များ နှင့် သလင်းကျောက်
ပမာကြည်လင်သောရေကန်များ ရှိ၏ ။ ဤတောင်ကြားသို့
သင်ဝင်လာသည် နှင့် “ကောင်းကင်ဘုံက ကြိုဆိုနေပါသည် ” ဆိုသော
ဆိုင်းဘုတ်ကိုတွေ့ရမည်။ ရှေးခေတ်က ဆွပ်ကို ဥဒိယာနဟု ခေါ်၏ ။
အဓိပ္ပာယ်က ပန်းဥယျာဉ်။ ကျွန်မတို့ တွင် တောရိုင်း ပန်းခင်းများ ရှိ၏ ။
အရသာရှိသော သစ်သီးခြံများ ရှိ၏ ။ မြကျောက်တွင်းတွေ့ရှိ၏ ။
ငါးတွေပေါသော မြစ်များ ရှိ၏ ။ မြကျောက်တွင်းတွေ့ရှိ၏ ။
ငါးတွေပေါသောမြစ်များ ရှိ၏ ။ လူတွေက ဆွပ်ကို အရှေ့ နိုင်ငံ ၏ ။
ဆွစ်ဇာလန်ဟု ပင် ခေါ်ကြ၏ ။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော
စကီးစီးကွင်းလည်း ဤဒေသတွင် ရှိသည် ။ ပါကစ္စတန်မှ
လူချမ်းသာများ သည် အားလပ်ရက်တွင် ဆွပ်သို့လာကြကာ
လေကောင်း လေသန့် ရှူကြ၏ ။ လှပသောရှုမျှော်ခင်လေးတွေကို
ခံစားကြသည် ။ ဆူဖီဂီတနှင့် အကပွဲတော်များ တွင် နွဲ့ပျော်ကြ၏ ။
နိုင်ငံခြားသားများ စွာလည်း လာကြ၏ ။ နိုင်ငံခြားသားများကို
မည်သည့်တိုင်းပြည်မှ လာ လာ ကျွန်မတို့ က “အင်ဂရီမင်”
(အင်္ဂလိပ်)တွေဟု သာ ခေါ်၏ ။ အင်္ဂလန်ပြန်ဘုရင်မသည် ပင်
လာရောက်ကာ ကျွန်မတို့ ဘုရင်၊ တပ်ချီမဟာမှ
ကျောက်ဖြူသားဖြင့်ဆောက်ထားသော နန်းတော်ဖြူ တွင် တည်းခိုဖူး၏
။ ထိုဘုရင်က ဆွပ်တို့ ၏ ပထမဆုံး “ဝါလီ” သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်သူ
ဖြစ်၏ ။

ကျွန်မတို့ တွင် အထူးစပါယ်ရှယ်သမိုင်းလည်း ရှိ၏ ။
ယနေ့ခေတ်တွင် ဆွပ်သည် ဆိုင်ဘာပတ် တွန်ခဝါခေါ် ကေပီကေ၏
ပြည်နယ်အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်နေပြီး။ သို့သော် ဆွပ်သည် ပါကစ္စတန်နှင့်
ကွဲကွဲ ပြားပြား ဖြစ်၏ ။ ကျွန်မတို့ ဒေသသည် တစ်ခါက မင်းနေပြည်

ဖြစ်၏။ အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများ ဖြစ်သော ချန်ထရာလ်နှင့် ဒီးနိုင်ငံတို့ နှင့် သုံးပွင့်ဆိုင်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီခေတ်က ကျွန်မတို့ ဘုရင်များ သည် ဗြိတိသျှကို သစ္စာခံသော်လည်း ကိုယ့်မြေကိုကိုယ်ပင် အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြ၏။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှတို့ က အိန္ဒိယကို လွတ်လပ်ရေးပေးခဲ့ကာ ခွဲခြားပစ်လိုက်တော့ ကျွန်မတို့ က အသစ်တည်ထောင်သော ပါကစ္စတန်နိုင်ငံထဲသို့ ပါသွားခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ ဒေသက ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဖြစ်၏။ ကျွန်မတို့ က ပါကစ္စတန်ရူးပီးငွေကို သုံးသည်။ သို့သော် ပါကစ္စတန်အစိုးရက နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီကို သာ ဝင်ရောက်စွပ်ဖက်၏။ ။ ဝါလီတို့ က တရားဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်သည်။ ။ စစ်မက်ဖြစ်ပွားသော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်များကြားတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းပေး၏။ “ဘူရှာခေါ် ဝင်ငွေ၏ တစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း အခွန်ကောက်ကာ လမ်းတွေ၊ ဆေးရုံတွေ၊ ကျောင်းတွေ ဆောက်လာ၏။

ကျွန်မတို့ ဒေသသည် ပါကစ္စတန်မြို့တော် အစ္စလာမာဘတ်မှ မိုင် တစ်ရာမျှသာ ဝေး၏။ သို့သော် တခြားနိုင်ငံတစ်ခုပမာ ခံစားရ၏။ မာလာကန်တောင်ကြားမှ ဖြတ်လာလျှင် ကုန်းလမ်းက ငါးနာရီသာ ကြာ၏။ ။ တောင်တွေ ထူထပ်သောဒေသဖြစ်သည်။ ။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် မူလာဆိုင်ဒူ လာ ဦးဆောင်သော ကျွန်မတို့ ဘိုးဘေးများက ဗြိတိသျှတို့ ကို ရှေးအခါက တိုက်ခိုက်ခဲ့သော တောင် တန်းတွေ ဖြစ်၏။ ။ ထိုတိုက်ပွဲများ ထဲမှ အချို့အကြောင်းကို ဝင်စတန်ချာချီက စာအုပ်ပင်ရေးဖူး၏။ ထို့ကြောင့် တောင်တစ်လုံး၏ အမည်ကိုပင် ချာချီတောင်ထိပ်ဟု ခေါ်ခဲ့သေးသည်။ ။ တကယ်တော့ ချာချီ သည် ကျွန်မတို့ ပြည်သူအတွက်

ကောင်းကျိုးပေးခဲ့သူကားမဟုတ်။ တောင်ကြား၏ အဆုံးတွင် အစိမ်း
ရောင်အမိုးနှင့် စေတီတစ်ဆူရှိသည် ။ ဘေးကင်းရန်ကင်း
ရောက်ရှိလာခြင်း၏ ။ အထိမ်းအမှတ်အနေ ဖြင့် လူတွေက
ထိုစေတီတွင် ငွေဒင်္ဂါးတွေ ပစ်ချတက်ကြ၏ ။

ကျွန်မသိသူထဲတွင် မည်သူမှ အစ္စလာမာဘတ်သို့ ရောက်ဖူးသူမရှိ။
ဒုက္ခသုက္ခတွေ မတိုင်မီက ပင် လူများ စုသည် ကျွန်မမိခင်ကဲ့သို့ပင်
ဆွပ်၏ ပြင်ပသို့ ဘယ်တော့မှ မသွားဖူးကြ။

ကျွန်မတို့ က တောင်ကြားတွင် အကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်သော မင်ဂိုရာတွင်
နေ၏ ။ ထိုနေရာသည် ယခင်က ခပ်သေးသေးမြို့လေးသာ ဖြစ်၏ ။
သို့သော် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများ စွာ ရွှေ့ပြောင်းလာကြ ပြီ
ညစ်ညစ်ပတ်ပတ်၊ ကျပ်ကျပ်တည်းတည်းမြို့ ဖြစ်လာသည် ။ မြို့တွင်
မိုတယ်တွေ၊ ကောလိပ်တွေ၊ ဂေါက်ကွင်းတွေရှိ၏ ။ ကျွန်မတို့ ရိုးရာ
ပန်းထိုးပစ္စည်းများ ကျောက်မျက်ရတနာများ စသည် တို့ ကို
ဝယ်နိုင်သော ထင်ရှားသည့် ဈေးလည်း ရှိ၏ ။ မာဂါဂါချောင်းက
မြို့ကိုဖြတ်စီးပြီး အမှိုက်သရိုက်တွေကို သယ်ဆောင်သွား၏ ။
ထိုကြောင့် ဤချောင်းရေသည် ဆွပ်မြစ်ရေကဲ့သို့ မကြည်လင်။
ဆွပ်မြစ်သို့ ကျွန်မတို့ ငါးသွားများရန် အားလပ်ရက်တွင် သွားလာကြ၏
။ ကျွန်မတို့ အိမ်အမည်က ဂူလ်ကာဒါဟု ခေါ်၏ ။ အဓိပ္ပာယ်က
“ပန်းဂေဟာ”။ သို့သော် ဘွတ်ကာရာ သို့မဟုတ် “ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များ
ကိန်းဝပ် စံပယ်ရာ”ဟု ခေါ်ခဲ့ကြဖူးသည် ။ ကျွန်မတို့ အိမ်အနီးရှိ
လယ်ကွင်းတွင် ကား ထူးဆန်းသော အပျက်အစီး တွေပြည့်နှက်နေ၏ ။
ခြင်္သေ့ရုပ် အပိုင်းအစများ ၊ ကျိုးပျက်နေသော တိုင်လုံးများ ၊ ခေါင်းပြတ်
အရပ်များ စသဖြင့်။ အားလုံးထဲတွင် အထူးခြားဆုံးမှာ ကျောက်ထီးတွေ
ရာနှင့်ချီပြီး ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏ ။

အာဖဂန်နစ္စတန်မှ စူလတန်မာမ္မတ်က ၁၁ ရာစုတွင် ကျွန်မတို့
တောင်းကြားသို့ ကျူးကျော် ရောက်ရှိကာ အုပ်ချုပ်ခဲ့၏ ။ သို့သော်
ရှေးခေတ်ကမူ ဆွပ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာမင်းနေပြည် ဖြစ်၏ ။
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ သည် ဤနေရာသို့ နှစ်ရာစုတွင် ရောက်ရှိခဲ့ကြကာ
သူတို့ မင်းဆက်များက တောင်ကြားကို နှစ် ၅၀၀ ကျော် အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြ၏
။ တရုတ်ရှာဖွေလေ့လာသူများ အဆိုအရ ဆွပ်မြစ်ရိုး တစ်လျှော်တွင်
ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပေါင်း ၁၄၀၀ ကျော်ရှိခဲ့သည် ဟု
ဆို၏ ။ ဘုရား ကျောင်းကန်များမှာ ခေါင်းလောင်းသံများ သည်
တောင်ကြားတစ်ဝိုက်တွင် ညံ့စီးနေမည်မှာ မလွဲ ဖြစ်၏ ။
ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ မရှိတော့သည် မှာ ကြာပြီ။ သို့သော်
ဆွပ်နည်မြေတွင် သင်ဘယ်နေရာ သွားသွား ပန်းခင်းများကြားတွင်
ဘုန်းကြီးကျောင်းပျက်များကိုကား သင်တွေ့ရမည် ဖြစ်၏ ။ ကြာပန်း
ပေါ်တွင် တင်ပလ္လင်ခွေစံမြန်းနေသော ပြုံးနေသည့် ဗုဒ္ဓ ၀၀ဖိုင်ဖိုင်
ရုပ်ထုများကြားတွင် ကျွန်မတို့ မကြာ ခဏပျော်ပွဲစားထွက်ခဲ့ကြဖူး၏ ။
ဤဒေသသည် ငြိမ်းချမ်းသောဒေသဖြစ်သဖြင့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည်
ဤနေရာသို့ ဒေသစာရီကြွခဲ့သည် ဟု သော ဇာတ်လမ်းတွေ
ကြားဖူးသည် ။ စေတီကြီး တစ်ဆူထဲတွင် ဗုဒ္ဓ အရိုးပြာအချို့
ဌာပနာထားသည် ဟု လည်း ဆိုကြ၏ ။

ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် အကျိုးအပဲ့များ သည် ကျွန်မတို့ အတွက်မူ
တူတူပုန်းစရာ အကောင်းဆုံးနေရာ ကဲသို့ ဖြစ်နေ၏ ။ တစ်ခါက
နိုင်ငံခြားမှ ရှေးဟောင်းသုတေသနပညာရှင်များ ရောက်လာကြကာ
တစ်ခေတ်တစ်ခါက ဤနေရာသည် ဘုရားဖူးအများ အပြားလာသော
ဒေသဖြစ်ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်များ တည်ထားခဲ့သော
ရွှေကျောင်းတော်များ စွာရှိခဲ့ကြောင်း ပြောပြ၏ ။ ကျွန်မဖခင်ကြီးက

“ဘူခါရာ ၏ ပုံရိပ်များ ” ဆိုသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့၏ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဘုရားကျောင်းကန်များ နှင့် ဗလီများ
ဘေးချင်းယှဉ်ဆောက်လုပ်ထားပုံကို ရေးစပ်ထား၏ ။

ကျွန်မတို့ သည် ဟိန္ဒူကွတ်ရှ်တောင်တန်း၏ အရိပ်အောက်တွင်
နေကြရ၏ ။ ကျွန်မတို့ အိမ်က တစ်ထပ်အိမ်။ အင်္ဂတေအပြည့်
ဆောက်ထားသောအိမ်။ လက်ဝဲဘက်တွင် အမိုးပြားပေါ်တက်သော
လှေကားများ ရှိ၏ ။ ကျွန်မတို့ ကလေးတွေအဖို့ ထိုနေရာတွင်
ကရစ်ကက်ကစားကြ၏ ။ ညနေဆည်း ဆားတွင် ကျွန်မအဖေနှင့်
သူ့သူငယ်ချင်းတွေ ထိုအမိုးပေါ်တွင် ထိုင်ပြီး
လက်ဖက်ရည်သောက်ကြ၏ ။ တစ်ခါတလေ ကျွန်မလည်း
ခေါင်းမိုးပေါ်တက်၏ ။ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ချက်ပြုကြသည် မှ
ထွက်လာ သော မီးခိုးများကို စောင့်ကြည့်၏ ။ ညဘက်
ကျိုကျိုကျာကျာအော်သောပုရစ်သံတွေကို နားထောင်၏ ။

ကျွန်မတို့ တောင်ကြားတွင် သစ်သီးပင် အလွန်ပေါ၏ ။ အချို့ဆုံး
သဖန်းသီးပင်များ ပေါက်၏ ။ ကျွန်မတို့ ခြံထဲတွင် စပျစ်ပင်၊
မာလာကာပင်တွေ ရှိ၏ ။ အိမ်ရှေ့ခြံတွင် ဇီးပင်တစ်ပင်ရှိကာ ထိုဇီးပင်မှ
သီးသော ဇီးသီးသည် အရသာအရှိဆုံး ဖြစ်၏ ။ ဤအသီးများကို
ငှက်တွေနှင့် ကျွန်မတို့ က အပြိုင်ခူးစား ကြ၏ ။
သစ်တောင်ငှက်ကပင်လျှင် ဤအပင်ကို ကြိုက်သည် ။

ကျွန်မ မှတ်မိသမျှပြောရလျှင် ကျွန်မအမေက ငှက်တွေကို
စကားပြောသည် ။ အိမ်နောက်ဘက် တွင် ဝရံတာရှိရာ အမျိုးသမီးများ
စုဝေးရာ ဖြစ်၏ ။ အမေက အမြဲလိုလို တစ်ခုခု ချက်ပြုတ်ကြော်
လှော်ကာ ဆင်းရဲသားမိသားစုများကို ကျွေးတက်၏ ။

စားကြွင်းစားကျန်များကို ငှက်များအားကျွေး၏ ။ ကျွန်မတို့ က
တာလခေါ် နှစ်ကြောင်းကဗျာများကို ဆိုလေ့ရှိကြ၏ ။ သူက
ငှက်များအား ဆန်တွေကြဲချ ကာ “ခြံထဲကချိုးတွေကို မသက်ကြနဲ့ ။
တစ်ကောင် သတ်လိုက်တာနဲ့ နင်တို့ ငါဆီ မလာကြနဲ့ တော”
ဆိုတက်၏ ။

ကျွန်မသည် ခေါင်မိုးပေါ်တွင် ထိုင်ကာ တောင်တွေကြည့်ပြီး
စိတ်ကူးယဉ်ရတာ ကို သဘောကျ သည် ။ တောင်များ ထဲတွင်
အမြင့်ဆုံးမှာ ပိရမစ်ပုံ အီလန်တောင် ဖြစ်၏ ။ မြင့်လွန်းသဖြင့် သူက
တိမ်တွေကိုလည်း ဆွင်တင်ထား သလိုဖြစ်နေ၏ ။ ကျွန်မတို့
အတွက်တော့ တောင်ထွတ်တောင်မြတ် ပင် ဖြစ်၏ ။ နွေရာသီ၌ ပင်
နှင်းတွေခဲနေတက်၏ ။ ၃၂၇ ဘီစီ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ဆွပ်ကို
မလာမီက မဟာအလက်ဇန္ဒားဘုရင်သည် ဤတောင်ကြားကိုသုံးကာ
ထောင်ပေါင်းများ စွာသော ဆင်တွေ၊ စစ်သားတွေနှင့်
အာဖဂန်နစ္စတန်မှ အိန္ဒိယသို့သွားခဲ့ကြောင်း ကျောင်းမှာ သင်ကြရ၏ ။
ထိုအခါ ဆွပ်လူမျိုး များက တောင်တွေပေါ် ထွက်ပြေးကြ၏ ။
တောင်မြင့်ပေါ်တွင် စောင့်ကြပ်သည့်နတ်များက သူတို့ ကို
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည် ဟု ယုံကြည်ထားကြ၏ ။ သို့သော်
အလက်ဇန္ဒားက စိတ်ပြတ်သား၏ ။ သည်းခံစောင့်ဆိုင်းတက်၏ ။ သူက
လောက်လွဲကြီးများ ဆောက်ကာ ကျောက်လောက်စာလုံးများ ၊
မြားများကို တောင်ပေါ်သို့ ပစ်၏ ။ ထိုနောက် သူက
တောင်ပေါ်တက်ကာ ဂျူပီတာကြယ်ကို အာဏာ အမှတ်
သင်္ကေတအဖြစ် ဖမ်းဆုပ်ယူရန် ကြိုးစားခဲ့၏ ။ ခေါင်းမိုးပေါ်နေ၍
ကျွန်မသည် ရာသီဥတု အလိုက် ပြောင်းလဲလာသော စောင့်ကြည့်သည် ။
ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် အေးစက်သောလေ စတိုက်၏ ။

ဆောင်းရာသီးရောက်သောအခါ အရာရာသည် နှင်းတို့ ဖြင့်
ဖြူဖွေးနေချေသည်။ ရေခဲစက် ရေခဲနွယ်များ သည် ခေါင်မိုးပေါ်မှ နေ၍
ဓားသွားများ ချထားသကဲ့သို့ ကျနေ၏။ ဒါတွေကို ဖယ်ရှားပစ်ရ
တာသည် ပင် ကျွန်မတို့ အတွက် ပျော်စရာ။ ကျွန်မတို့ အိမ်ပြင်ထွက်ကာ
နှင်းလူတွေ၊ နှင်းဝက်ဝံတွေ လုပ်ကြ၊ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်
နှင်းဘောလုံးတွေနှင့် ပေါက်ကြ။ နွေဦးပေါက်ရာသီသည် ကား
ဆွပ်အတွက် အစိမ်းလန်းဆုံးကာလ ဖြစ်၏။ ယူကလစ်ပွင့်များက
အိမ်ထဲသို့ပင် လွင်ပါလာ၏။ နေရာ တကာ ယူကလစ်ပွင့်တွေ
ဖွေးဖွေးလှုပ်နေ၏။ လယ်ကွင်းများမှ ကောက်သင်းနံ့တွေကိုလည်း
လေအဝှေ့တွင် မွှေးကြူရ၏။ ကျွန်မကို နွေရာသီတွင် မွှေး၏။
ထိုကြောင့် နွေရာသီသည် တစ်နှစ်တာ တွင်
ကျွန်မအနှစ်သက်ဆုံးရာသီဖြစ်လာသည်။ မင်ဂိုရာ၏ နွေရာသီက
ပူပြင်းခြောက်သွေ့လှသော် လည်း စမ်းချောင်းထဲတွင် တော
ရေရှိနေဆဲ။ လူတွေကလည်း အမှိုက်တွေပစ်နေကြဆဲ။

ကျွန်မမွေးစဉ်က ကျွန်မတို့ အလွန်ဆင်းရဲသည်။ ကျွန်မအဖေနှင့်
သူမိတ်ဆွေတစ်ဦးတို့ က သူတို့ ၏ ပထမဆုံးကျောင်းကို ထောင်ခဲ့ကြ၏။
။ ကျွန်မတို့ က ကျောင်းရှေ့မှ စုတ်တီးစုတ်ပြတ်
အခန်းကျည်းလေးနှစ်ခုထဲတွင် နေကြရ၏။ အဖေအမေနှင့် ကျွန်မက
တစ်ခန်းတွင် အိပ်ကာ ကျန်တစ်ခန်းက ဧည့်သည် များ အတွက် ဖြစ်၏။
။ ကျွန်မတို့ အိမ်တွင် ထင်ဖြင့်ချက်ပြုတ်သည်။ ကျောင်းက ဘုံဘိုင်တွင်
အဝတ်သွားလျှော်ကြ၏။ ကျွန်မတို့ အိမ်မှာ ရွာမှာ လာသူများ နှင့်
အမြဲပင် ပြည့်နှက် နေတက်၏။ ပတ်ရှ်တွန်းယဉ်ကျေးမှုတွင်
ဧည့်ဝတ်ကျောပြန်မှုသည် အရေးကြီးသော အစိတ်ပိုင်း ဖြစ်၏။

ကျွန်မတို့ မွေးပြီး နှစ်နှစ်အကြာတွင် ကျွန်မမောင်လေး ခူရှ်ရှား

လူပြည်ရောက်လာ၏။ ကျွန်မကဲ့သို့ပင် သူ့ကိုလည်း အိမ်မှာ ပဲမွေးသည် ။ ကျွန်မတို့ တွင် ဆေးရုံတက် ကလေးမွေးနိုင်စရာ ငွေကြေးကမရှိ။ သူ့ကို ကျွန်မအဖေ၏ ကျောင်းအမည်ဖြစ်သော ခူရှ်ရှားလ်ဟု ပင် အမည်ပေးခဲ့၏ ။ ပတ်ရှ်တွန်းသူရဲကောင်း၊ စစ်သည် တော်လည်း ဖြစ် ကဗျာစာဆိုလည်း ဖြစ်သူ ခူရှားလ်ခန်ခါတက်အမည် ကို အစွဲပြုပေးခြင်း ဖြစ်၏ ။ အမေသည် သားယောက်ျားလေးမွေးမည်ကို မျှော်လင့်နေသူဖြစ်ရာ သားလေးမွေးတော့ သူမည်မျှပျော်သည် ကို ဖုံဖိ၍ ပင်မရတော့။ ကျွန်မကမူ မောင်လေးသည် ပိန်လွန်း ညှက်လွန်းသည် ဟု မြင်နေ၏ ။ လေထဲတွင် ယိမ်းနွဲ့နေသော ကျူရီးတံလေးဟု ပင် ထင်၏ ။ သို့သော် အမေက သူ့ကိုသိပ်ချစ်သည် ။ သူသည် အမေ၏ အချစ်တော် “လာဒ်လာ”ပင်ဖြစ်သည် ။ သူလိုသမျှကို အမေက ဖြည့်ဆည်းပေး၏ ။ သူက အမြဲပင် လက်ဖက်ရည်သောက်ချက်နေ၏ ။ သို့သော် မကြာခဏ လက်ဖက်ရည်တင်းလွန်းသဖြင့် အမေလည်း ပင်ပန်းလာကာ လက်ဖက်ရည်ကို သူမကြိုက်အောင် ဖန်ဖန်ဖျော်ပေး၏ ။ ထိုအခါကျမှ သူ လက်ဖက်ရည်သိပ်မတောင်းတော့။ အမေက သူ့အတွက် ပုခတ်ဝယ်ပေးချင်သည် ။ ကျွန်မမွေးတုန်းက အဖေသည် ပုခတ်ဝယ်မပေးနိုင်။ ထို့ကြောင့် အိမ်နီးနာ ချင်းတွေသုံးပြီးသား သုံးပတ်ရစ်၊ လေးပတ်ရစ် သစ်သား ပုခတ်နှင့်သာ ကျွန်မ ကြီးပြင်းခဲ့ရ၏ ။ မောင်လေးအတွက် ပုခတ်အသစ်ဝယ် ပေးမည်ဆိုတော့ အဖေက ကန့်ကွက်၏ ။

“မာလာလာတောင် ဒီပုခတ်နဲ့ နေခဲ့တာပဲ။ သူလည်း ဒါနဲ့ ပဲ နေရမှာ ပေါ့။”

နောက်ထပ် ငါးနှစ်ကြာသောအခါ
နောက်ထပ်မောင်လေးတစ်ယောက် ထပ်ရ၏ ။ သူ့နာမည်က အတာလ်။

မျက်လုံးတောက်တောက်နှင့် ရှဉ့်ကလေးတစ်ကောင်အလား၊
စပ်စုတာကလည်း လွန်ပါရော။ သားသမီးသုံးယောက်ရပြီးတော
ကျွန်မတို့ အဖို့ လုံလောက်ပြီဟု အဖေကပြောသည် ။ ဆွာတီ လူမျိုးတို့
စံချိန်နှင့်မူ ကလေးသုံးယောက်ဟူသည် နည်းသေး၏ ။ အများ စုက
ကလေးခုနစ် ယောက် ရှစ်ယောက် ရှိကြ၏ ။

ကျွန်မက ခုရှ်ရှားနှင့် ကစားတာများ ၏ ။ သူက ကျွန်မအောက်
နှစ် နှစ် သာ ငယ် ဤ ကစားလို့ ရ၏ ။ သို့သော် ကျွန်တို့
နှစ်ယောက်သတ်နေကြတာက များ သည် ။ ရန်ဖြစ်လျှင် သူက
အမေ့ဆီပြေး၏ ။ ကျွန်မက အဖေ့ဆီ ပြေး၏ ။

“ဂျာနီ၊ သမီး ဘာဖြစ်တာလဲ”

အဖေက မေး၏ ။ ကျွန်မက အရိုးအဆစ်ပျော့တာ အဖေနှင့်တူ၏ ။
လက်ချောင်းလေးများကို ကော့နေအောင်ကွေး၍ ရ၏ ။ လမ်းလျှောလျှင်
ခြေဆစ်တွေက ကလစ်ကလစ်မြည်တတ်၏ ။ ဒါကို လူကြီးတွေက
နာခေါင်းရှုံ့၏ ။

ကျွန်မအမေက သိပ်ချောသည် ။ ထိုင်ကြောင့် အဖေက သူ့ကို
ကြွေရုပ်လေးပမာ တယုတယ ထား၊ တန်ဖိုးထားချစ်၏ ။ အမေ့ကို
အဖေက လက်နှင့် ရွယ်ဖူးသည် ဟူသည် ပင် မရှိ။ ကျွန်မတို့ လူမျိုး များ
ထဲမှ အခြားယောက်ျားတွေနှင့်တော့ ကွဲပြားခြားနားလှ၏ ။
အမေနာမည်က တော်ပီကေး ဖြစ်၏ ။ “နက်မှောင်ကေသာ”ဟု
အဓိပ္ပာယ်ရ၏ ။ သို့သော် အမေ့ဆံပင်က သစ်ချသီးအညိုရောင်။
ကျွန်မအဖိုး ဂျန်ဘာခန်က အမေ့ကိုမမွေးခင်
ရေဒီယိုအာဖဂန်နစ္စတန်ကို နားထောင်ရင်း ထို အမည်ကို ရခဲ့ခြင်း
ဖြစ် ၏ ကျွန်မက အမေ့လို ကြာဖြူပန်းလို အသား အရောင်၊

ပြေပြစ်သောမျက်နှာအချိုးအစား၊ အစိမ်းရောင်မျက်လုံးတို့ ရှိချင်၏ ။
သို့သော် အသားညိုညို၊ နှာခေါင်းပွပွ၊ မျက်လုံးညိုညိုတို့ ကို အဖေထံမှ
အမွေရခဲ့၏ ။ ကျွန်မတို့ ယဉ်ကျေးမှုတွင် လူတိုင်း၌ နမည်ပြောင်တွေ
ရှိ၏ ။ ကျွန်မအဖေက ကျွန်မကို ကလေးအရွယ်ထဲက “ပီရီ”ဟု ခေါ်၏ ။
မောင်နှမ ဝမ်းကွဲတွေကမူ “လာချီ”ဟု ခေါ်၏ ။ အသား မည်းသူတွေကို
လူဖြူဟု ခေါ်ကာ ခပ်ပုပုလူတွေကို အရှည်ကြီးဟု ခေါ်တာများ လည်း
ရှိ၏ ။ ကျွန်မအဖေ ကို မိသားစုက “ခိုင်စတာဒါဒါ”ဟု ခေါ်ကြ၏ ။
အဓိပ္ပာယ်က “ကိုလူချော်”။ ဤသို့ပင် ကျွန်မတို့ ရိုးရာ တွင်
အပြောင်အပြက်နာမည်တွေ ရှိကြ၏ ။

ကျွန်မအသက် ၄ နှစ်တွင် ကျွန်မအဖေကို မေးကြည့်၏ ။

“အဖေ၊ အဖေရဲ့ အသားရောင်က ဘာရောင်လဲ”

“မသိဘူး သမီးရဲ့ ။ နည်းနည်းဖြူ၊ နည်းနည်းမည်းတယ်ထင်ရဲ့ ”

“လက်ဖက်ခြောက်ရည်ထဲကို နွားနို့နဲ့ ရောလိုက်သလိုပဲပေါ့နော်” ဟု
ကျွန်မက ပြောလိုက်၏ ။

အဖေက ရယ်လိုက်တာ။ သို့သော် အဖေငယ်ငယ်ကမူ
အသားမည်းတာကို နှစ်မြို့ပုံမရ။ ထိုကြောင့် လယ်ကွင်းထဲသွားတာ
ကွဲနို့နှင့် မျက်နှာသစ်သည် ။ အသားဖြူမလားရယ်လို့ ။ အမေနှင့်
တွေ့တော့မှ ပင် သူ့အသားရောင်ကို သူ ကျေနပ်သွားပုံရ၏ ။
လှပသောမိန်းမငယ်တစ်ဦး အချစ်က သူ့ကို ယုံကြည်မှုရှိလာစေ၏ ။

ကျွန်မတို့ အသိုင်းအဝန်းတွင် လက်ထက်ထိမ်းမြားမှုကို
မိသားစုကသာ စီစဉ်ပေးစမြဲ ဖြစ်၏ ။ သို့သော် အဖေတို့ အမေတို့
အချစ်ကမူ နှစ်ကိုယ်ချစ်သာ ဖြစ်၏ ။ သူတို့ မည်သို့မည်ပုံ
တွေ့ဆုံကြသည် ဇာတ်လမ်းကို ကျွန်မ မဆုံးနိုင်အောင် နားထောင်ခဲ့ရ၏

။ သူတို့ သည် ဝေးလံသော တောင်းကြားဒေသ ဖြစ်သည့် ဆွပ်အထက်ပိုင်း ရှန်ဂလာခေါ် ရွာမှ လာသူများ ဖြစ်ကြ၏ ။ ကျွန်မဦးလေး၏ ခြံတွင် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တွေ့ကြ၏ ။ ကျွန်မအမေနှင့် သူမိသားစုများက ကျွန်မဦးလေးခြံသို့ အလည်အပတ်လာစဉ် အဖေနှင့် ဆုံကြရခြင်း ဖြစ်၏ ။ သူတို့ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မျက်နှာရိပ်များနာကဲ နှင့် နာလည်မှုယူကြ၏ ။ အဖေက အမေမဖတ်နိုင်သော ကဗျာတွေ ရေးပြီးပေး၏ ။

“သူ့ရဲ့ စိတ်ကို ကျွန်မ မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ဘူး” ဟု အမေက ပြော၏ ။

“ကျုပ်အတွက်တော့ သူ့အလှပေါ့ဗျာ” အဖေက ရယ်ပြီး ပြော၏ ။

ပြဿနာကြီးတစ်ခုတော့ ရှိ၏ ။ ကျွန်မ၏ အဘိုးနှစ်ယောက်က သဘောမတူ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မအဖေက အမေဖြစ်သူ တော်ပီကေးအား လက်ဆက်ရန် သွားတောင်းရမ်းသောအခါ နှစ်ဘက် မိဘတွေက မကြိုဆိုကြ။ အဘိုးကမူ ဒါကတော့ သူ့သဘောနဲ့ သူပဲဆိုကာ ဆံသဆရာ တစ်ဦးကို ကြောင်းလမ်းရန် စေလွှတ်ခဲ့၏ ။ ဤသည် က ကျွန်မတို့ ပတ်ရှ်တွန်းလူမျိုးများ ၏ ရိုးရာပင်ဖြစ်သည် ။ မာလစ်ဂျန်ဆာခန်းက ကမ်းလှမ်းကြောင်းလမ်းမှုကို လက်မခံ။ သို့သော် ကျွန်မအဖေက ခေါင်းမာသူ ဖြစ်၍ ကျွန်မအဘိုးကို ဆံသဆရာအား ပြန်လွှတ်ရန်ပြော၏ ။ ဂျန်ဆာခန်း၏ “ဟူချ်ရာ”ခေါ် နိုင်ငံရေး စကားပြောရန်နေရာသို့ ကျွန်မအဖေ မကြာခဏသွားတက်၏ ။ ထို့ကြောင့် သူတို့ နှစ်ဦး တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်သိကြ၏ ။ ကိုးလကြာစောင့်ပြီးနောက် အမေ့ဘက်မှ အဘိုးက သဘောတူလိုက်၏ ။

ကျွန်မအမေ၏မိသားစုတွင် သန်စွမ်းသောအမျိုးသမီးများ နှင့်
ဩဇာညောင်းသောအမျိုးသား များ ရှိ၏သူ၏ အဘွား၊ ကျွန်မ၏
အဘွားသည် သား သမီးတွေငယ်စဉ်ကပင် မုဆိုးမဖြစ်ခဲ့၏ ။ သူ၏
သားအကြီးဆုံး ဂျန်ဆာခန်းသည် မျိုးနွယ်စုပြဿနာတစ်ခုတွင်
ငြိစွန်းကာ ၉ နှစ်သားတွင် အကျဉ်းကျ ခဲ့၏ ။ ဤကလေး
လွတ်မြောက်စေရန် အဘွားသည် တောင်တက်လမ်းကို
မိုင်လေးဆယ်လျှောသွား ကာ သူ၏ မောင်ဝမ်းကွဲကို တောင်းပန်ခဲ့၏ ။
ကျွန်မအမေသည် လည်း ကျွန်မတို့ အတွက် ဤသို့ပင် လုပ်ခဲ့သည်
ထင်၏ ။ အမေက စာမဖတ်တက်၊ မရေးတက်။ အဖေက အရာရာကို
အမေ့အား မျှဝေပေး ၏ ။ သူတစ်နေ့တာလုပ်ငန်း အကောင်းရော
အဆိုးပါ ပြန်ပြော၏ ။ သူက အဖေ့ကို မကြာခဏ
စ.နောက်ကျီစယ်တက်၏ ။ အဖေ၏ သူငယ်ချင်း မည်သူက
မိတ်ဆွေစစ်၊ မည်သူက မိတ်ဆွေတူ ဆိုသည် ကို အကြံပေးတက်၏ ။
အမေပြောတာ အမြဲမှန်သည် ဟု အဖေကပြောသည် ။ ပတ်ရှ်တွန်း
အမျိုးသား အများ စုက ဤသို့ မည်သည့်အခါမှ မလုပ်တက်ကြ။
ပြဿနာများကို အမျိုးသမီးများ ပါ မျှဝေတိုင်ပင် လေ့မရှိကြ။

“သူ့မိန်းမနဲ့ များ တိုင်ပင်ရသေးသတယ်ကွာ” ဆိုသောစကားမျိုးကို
သူတို့ ပြောပြီး ရယ်ပွဲဖွဲ့ စေကားတက်ကြ၏ ။ ကျွန်မမိဘများမှာ ဗု
ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ရှိကြ၏ ။ မိသားစုတွင် ရယ်မောသံတွေ ညံနေတက်၏
။ လူတွေက ကျွန်မတို့ မိသားစုကိုကြည့်ကာ သာယာချမ်းမြေ့သော
မိသားစု ဟု ပြောကြ၏ ။

အမေက ဘုရား တရား အလွန်ကြည်ညို၏ ။ သူက တစ်နေ့လျှင်
ငါးကြိမ် ဘုရားရှိခိုး၏ ။ ဗလီတွင် တော့ မဟုတ်။ ဗလီများ တွင်
အမျိုးသားများ သာ ဝတ်ပြုကြရ၏ ။ သူက အကအခုန်ကို မနှစ်မြို့။

ဒါတွေ ဘုရားရှင်က မကြိုက်ဟု ဆို၏။ သို့သော် သူ့ဘာသာသူတော့ လှလှပပဝတ်ဆင်တက် ၏ ။ အဝတ်တွေကို ဇာထိုးပန်းထိုးလုပ်ပြီး ဝတ်၏ ။ ရွှေလက်ကောက်တွေ၊ ဆွဲကြိုးတွေ ဝတ်ဆင်၏ ။ ကျွန်မကတော့ အဖေနှင့် တူ၏ ။ အဝတ်အထည်တို့ ၊ လက်ဝတ်ရတနာတို့ ဝါသနာမပါ။ ကျွန်မက ဈေးသွားရမှာ ကို ငြီးငွေ့၏ ။ သို့သော် တံခါးပိတ်အခန်းထဲတွင် ကျောင်းမှ မိတ်ဆွေများ နှင့် အတူ ကခုန်ရသည် ကို နှစ်သက်သည် ။

ကျွန်မတို့ ကလေးများ သည် အချိန်အများ စုကို အမေနှင့်သာ ကုန်လွန်ကြရ၏ ။ အဖေက အိမ်ပြင်မှာ ရှိနေတာက များ သည် ။ သူက အလုပ်များ သည် ။ သူ့ကျောင်းကိစ္စများ သာမက စာပေအဖွဲ့ စည်းကိစ္စများ ။

သဘာပပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်း စသည် တို့ ဖြင့် အလုပ်များ နေတက်၏ ။ ကျွန်မလို ချိုင့်ဝှမ်းတောင်ကြား ထိန်းသိမ်းရေးကို သူ ကြိုးပမ်းဆောင် ရွက်သည် ။ ကျွန်မ အဖေက ခေတ်နောက်ကျသောရွာမှ မွေးဖွားလာသူ ဖြစ်၏ ။ သို့သော် ပညာသင်ကြားခဲ့၍ ကျွန်မတို့ အတွက် မကြောင့်မကြနော်နိုင်အောင် ဦးဆောင်နိုင်ခဲ့သည့်အပြင် သူ့ဘာသာသူလည်း နာမည်ကောင်း ရရန် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့၏ ။

လူတွေက သူစကားပြောတာ နားထောင်ချင်ကြ၏ ။ ဧည့်သည် တွေ ညနေပိုင်းလာကြလျှင် ကျွန်မ ပျော်၏ ။ ပလတ်စတစ် အခင်းရှည်ကြီးပေါ်တွင် ပတ်ပတ်လည် ကျွန်မတို့ ထိုင်ကြ၏ ။ အမေက စားစရာတွေချပေးသည် ။ ကျွန်မတို့ က ညာလက်ဖြင့်စားကြသည် ။ ထမင်းနဲ့ ဟင်းကို လက်ဖြင့်နယ်ဖတ် စားသောက်ကြသည် မှာ ကျွန်မတို့ ၏ ဓလေ့ထုံး ဖြစ်၏ ။ မှောင်လာလျှင် ဆီမီးခွက်တွေ ထွန်း၏ ။

ခြင်တွေကို လက်ဖြင့် တဖျပ်ဖျပ်ခါနေသောအရိပ်များက နံရံတွင်
လှုပ်ရှားနေ၏ ။ နွေရာသီလများ တွင် တစ်ခါတစ်ခါ မိုးကြိုးတွေပစ်၊
လျှပ်စီးတွေလက်၏ ။ ထိုအခါ ကျွန်မက အဖေ၏ ဒူးနားသို့
ကပ်ကပ်သွား တက်သည် ။

အဖေက စစ်သည် မျိုးနွယ်များ အကြောင်း၊
ပတ်ရှ်တွန်းခေါင်းဆောင်များ နှင့် သူတော်စင်များ အကြောင်း
ပြောတက်၏ ။ သူတို့ ဇာတ်လမ်းများကို သာယာနွဲ့ပျောင်းသောအသံဖြင့်
ရွတ်ဖတ်၏ ။ ဆွပ်တွင် နေထိုင်သော လူများ စုကဲ့သို့ ကျွန်မတို့ သည် ။
ယူဆပ်ဖ်ဇာအီ မျိုးနွယ်တွေဖြစ်ကြ၏ ။ ကျွန်မတို့ ယူဆပ်ဖ်ဇိုင် (တချို့က
ယူဆွပ်ဖ်ဇိုင် သို့မဟုတ် ယူးဆွပ်ဖ်ဇိုင်ဟု ခေါ်တက်၏) များ သည်
ကန်ဒါယာမှ ဆင်းသက်လာကြခြင်းဖြစ်သော ပါကစ္စတန်နှင့်
အာဖဂန်နစ္စတန်တစ်ဝိုက် ပျံ့နှံ့နေသော အကြီးဆုံး
ပတ်ရှ်တွန်းမျိုးနွယ်များ ထဲမှ တစ်မျိုးဖြစ်သည် ။

ကျွန်မတို့ ဘိုးဘေးများ သည် ၁၆ ရာစုတွင် ကဘူးလ်မှ
ဆွပ်သို့ရောက်လာကြ၏ ။ သူတို့ က တိမူရစ်ဧကရာဇ်ကို
ထီးနန်းပြန်ရရန် ကူညီခဲ့ကြ၏ ။ သူ့မျိုးနွယ်စုက သူ့ကိုနန်းချခဲ့သည် ကို
ပြန်လည် ထီးနန်းရအောင် ကူညီခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည် ။ ဧကရာဇ်က
သူတို့ ကို နန်းတော်တွင် အရေးပါသော ရာထူး များ ပြန်လည်
ချီးမြှင့်မြှောက်စားခဲ့၏ ။ သို့သော် သူ့မိတ်ဆွေများ နှင့် ဆွေမျိုးများ
ယူဆပ်ဖ်ဇိုင်တို့ သည် အင်းအားပိုကောင်းလာလျှင်
မင်းအာဏာခြိမ်းခြောက်နိုင်ကြောင်း သတိပေးကြ၏ ။ ထို့ကြောင့်
တစ်ညတွင် သူက ယူဆပ်ဖ်ဇိုင်မှူးကြီးမတ်ကြီးများ အားလုံးကို
ဧည့်ခံပွဲကျင်းပမည်ဟု ဖိတ်ခေါ်ကာ သတ်ဖြတ်ပစ်ခဲ့၏ ။
အစုအပြူးလိုက် အသက်ခံရသူပေါင်း ၆၀၀ နီးပါးရှိ၏ ။ ထိုအထဲမှ

နှစ်ဦးသာ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခဲ့၏ ။ သူတို့ မျိုးနွယ်ဝင်အချို့နှင့် အတူ ပတ်ရှုံဝါသို့ ထွက်ပြေးလာကြ၏ ။ သူတို့ က ဆွပ်သို့လည်း လာရောက်ကာ သူတို့ ကို ထောက်ခံရန် စည်းရုံးကြ၏ ။ သို့မှ သာ သူတို့ အာဖဂန်နစ္စတန် ပြန်နိုင်မည် ဖြစ်၏ ။ သို့သော် ကြတော့ သူတို့ သည် ဆွပ် ၏ အလှအတွင် နှစ်မြောသွား ကြကာ အာဖဂန်နစ္စတန်မပြန်ဘဲ ဆွပ်တွင် ပင် အခြေစိုက်ကြ၏ ။

ယူဆပ်ဖ်ဇိုင်တို့ က လယ်ယာမြေများကို အမျိုးသားများအား အညီအမျှ ဝေခြမ်းပေးကြ၏ ။ ထိုမြေများ တွင် သူတို့ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးကြ ရွာတွေတည်ကြ၏ ။ ရွာတွေကို ခန့်ခေါ်မြို့စားများက အုပ်ချုပ်ကြ၏ ။ လက်မှုပညာရှင်များ ၊ အလုပ်သမားများ ၊ သာမန်အရပ်သူ အရပ်သားများက သူတို့ လက်အောက်ခံတွေ ဖြစ်ကြ၏ ။ သူတို့ ထံမှ အခွန်ကောက်၏ ။ လယ်ကွက်တစ်ကွက်မှ လူတစ် ယောက် ပြည်သူ့စစ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည် ။ ထို့ကြောင့် ခန့်တစ်ယောက်လျှင် လက်နက် ကိုင် ရာကျော်ရှိ၏ ။ ထိုသူများက မြေရှင်များကို ကာကွယ်ရန် အခြားရွာများကို လုယက်ရန်တို့ အတွက် ဖြစ်၏ ။

ယူဆပ်ဖ်ဇိုင်တွင် အုပ်ချုပ်သူမရှိ။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်သာ အုပ်ချုပ်ကြ၏ ။ သူတို့ မှာ က ရိုင်ဖယ် သေနတ်တွေ ရှိ၏ ။ ယောက်ျားတွေဆိုလျှင် ရိုင်ဖယ်မပါဘဲ ဘယ်မှ မသွားတက်ကြ။ ကျွန်မတို့ ၏ အဘိုးများက သူတို့ ၏ သေနတ် ပစ်တိုက်ပွဲများ အကြောင်း မကြာခဏ ပြောတတ်၏ ။ နောက်ဆုံးရာစု စောစော ပိုင်းတွင် ဗြိတိသျှတို့ အန္တရာယ်က စိုးရိမ်စရာဖြစ်လာ၏ ။ သူတို့ က ပတ်ဝန်းကျင် နယ်မြေ အများ စုကို ထိန်းချုပ်ထားကြပြီး ထို့ကြောင့် သူတို့ ကို အုပ်ချုပ်ရန် ဘက်မလိုက်သော ခေါင်းဆောင် မျိုးကို

လိုလားလာကြ၏ ။ သို့သော် အုပ်ချုပ်သူတော်တော်များများက
မစွမ်းဆောင်နိုင်ကြ။ ၁၉၁၇ တွင် မူ မိအန်ဂူအဗ္ဗဒူဂါဒွတ်ကို
ဘုရင်ခန့်အပ်ကြ၏ ။ ကျွန်မတို့ ကမူ သူ့ကို ဘက်ဒ်ရှားဆာဟစ်ဟု
ချစ်မြတ်နိုးစွာ ခေါ်ဝေါ်ကြ၏ ။ သူက စာလုံးဝမတက်။ သို့သော်
ကျွန်မတို့ နယ်မြေကို ငြိမ်းချမ်းရေး ရအောင် သူ စွမ်းဆောင် နိုင်ခဲ့သည်
။ ပက်ရှ်တွန်လူမျိုးတစ်ဦးထံမှ ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို ဖယ်လိုက်ခြင်း သည်
သူ့အသက်ကို သတ်လိုက်ခြင်းပင်မည်၏ ။ ထို့ကြောင့် ဘုရင်က
မျိုးနွယ်စုများကို လက်နက် မအပ်ခိုင်း။ ထိုသို့လုပ်မည်အစား သူက
ဆွပ်နယ်မြေ တောင်းတန်းတစ်လျှောက် ခံတက်တွေဆောက် ကာ
စစ်တပ်ကို ခိုင်မာစွာတည်ထောင်ခဲ့၏ ။ သူ့ကို ၁၉၂၆ တွင် ဗြိတိသျှတို့
က နယ်မြေခေါင်းဆောင် အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု၏ ။ သူက ပထမဆုံး
တယ်လီဖုန်းစနစ်ကို တည်ထောင်သည် ။ ပထမဆုံး
မူလတန်းကျောင်းကို ဆောင်၏ ။ လယ်ယာမြေပိုင်စနစ်များကို
စတင်သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းသည် ။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ တည်ထောင်ပြီး နှစ်နှစ် အကြာတွင်
သူက သူ၏ သားကြီး မိယန်ဂူအဗ္ဗဒူဟတ်ဂျီဟန်ဇက်ကို
ထီးနန်းလွှဲအပ်ခဲ့၏ ။ ကျွန်မအဖေ အမြဲတမ်းပြောတာက “ဘတ်ရှား
ဆာဟစ်က ငြိမ်းချမ်းရေးကို တည်ဆောက်တယ်။ သူ့သားက
ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုကို ဆောင်ကြဉ်းပေး တယ်”ဟူ၍ ။ ဂျီဟန်ဇက်၏
ခေတ်ကာလသည် ကျွန်မတို့ သမိုင်း၏ ရွှေခေတ်ပင် ဖြစ်၏ ။ သူက
ပတ်ရှဝါ ရှိ ဗြိတိသျှကျောင်းထွက် ဖြစ်၏ ။ သူ့ဖခင်က
ပညာမတက်သော်လည်း သူကမူ ကျောင်းတွေ အများကြီး ဆောက်၏ ။
ဆေးရုံတွေ လမ်းတွေ လုပ်၏ ။ ၁၉၅၀ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သူက
ပြည်သူထံမှ အခွန် အတုတ်ကောက်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်၏ ။ သို့သော်

လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်က မရှိသေး။ အုပ်ချုပ်သူ ကို ပြန်ပြောသူအား နယ်မြေမှ နယ်နှင့်ဒဏ်ပေးတတ်၏ ။ ၁၉၆၉ ခုနှစ် ကျွန်မအဖေ မွေးသောနှစ်တွင် သူတို့ မျိုးဆက် အာဏာ စွန့်၏ ။ သို့ဖြင့် ကျွန်မတို့ သည် ပါကစ္စတန်၏ အနောက်မြောက်ဘက် နယ်စပ် ဒေသ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်လာ၏ ။ နှစ်အနည်းငယ်အကြာတွင် ဆိုင်ဘာပတ်တွန်ခဝါဟု အမည်ပြောင်းခဲ့ ၏ ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်မသည် ပါကစ္စတန်၏ ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ သမီးတစ်ဦးအနေဖြင့် မွေးဖွားလာရ၏ ။ ဆွပ်လူမျိုးတွေအားလုံးကဲ့သို့ပင် ကျွန်မက ပထမ ဆွပ်လူမျိုး၊ နောက် ပတ်ရှ်တွန်၊ နောက်တော့ ပါကစ္စတန်လူမျိုး ဖြစ်လာ၏ ။

* * *

ကျွန်မတို့ လမ်းအနီးတွင် မိသားစုတစ်စု နေထိုင်၏ ။ ထိုမိသားစုထဲတွင် ကျွန်မနှင့် သက်တူ ရွယ်တူ ဆာဖီနာ ဆိုသော မိန်းကလေးတစ်ဦး၊ ကျွန်မ မောလေးတွေနှင့်ရွယ်တူ ကောင်လေးနှစ်ဦးတို့ ရှိကြ၏ ။ သူတို့ အမည်က ဘာသာနှင့် ဘာဆစ်။ ကျွန်မနှင့် သူတို့ အတူတူ ခရစ်ကတ်ကစားကြ၏ ။ တစ်ခါတစ်ခါ ခေါင်မိုးပေါ်မှာ ၊ တစ်ခါတစ်ခါ လမ်းပေါ်မှာ ။ ကျွန်မတို့ နည်းနည်းအရွယ်ရောက်လာတော့ မိန်းကလေးတွေပီပီ အိမ်ထဲမှာ သာ ကစားကြ၏ ။ ကျွန်မပါ ထမင်းဟင်းချက်ရသည် ။ မောင်တွေ၊ အဖေတွေကို ထမင်းကျွေးရ၊ အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ပေးရ၏ ။ ယောက်ျားလေးတွေကတော့ လွတ်လွတ် လပ်လပ် မြို့ထဲမှာ

လျှောက်သွားနိုင်ကြသည် ။ ကျွန်မအမေနှင့် ကျွန်မကမူ အမျိုးသား
ဆွေမျိုးတစ်ဦး ဦးမပါဘဲ အပြင်မထွက်ရ။ အနည်းဆုံး ငါးနှစ်သား
ယောက်ျားလေးလောက် ဖြစ်ဖြစ်တော့ပါရ၏ ။ ဤသည် မှာ ရိုးရာ။
ကျွန်မ ဒါကိုမကြိုက်။ ကျွန်မအဖေကမူ “မာလာလာဟာ ငှက်လို
လွတ်လွတ် လပ်လပ်ရှိရမယ်”ဟု အမြဲပြော၏ ။ ကျွန်မက
မဟာအလက်ဇန္ဒား ဘုရင်ကဲ့သို့ အီလန်တောင်ထိပ်ကို တက်ကာ
ဂျူပီတာကြယ်ကို ဆွတ်ချင်၏ ။ သို့သော် ကျွန်မမောင်လေးတွေ
ခေါ် င် မိုး ပေါ် မှာ ပြေးကြလွှားကြ၊ စွန်တွေလွှတ်ကြ၊
စွန်ဖြတ်ကြတာတွေကိုသာ ငေးမောကြည့်နေရသည် ။ မိန်းကလေး
တစ်ဦး အနေနဲ့ သူတို့လိုပဲ လွတ်လပ်ချင်စမ်းပါတိ။

* * *